HÉT MAGAZINE VOOR DE STRIPLIEFHEBBER #5 JUN-AUG '22

STRIPMUNK

'ER IS ALTIJD IETS OM VOOR TE VECHTEN'

Aimée de Jongh en Ingrid Chabbert over *Zestig lentes*

YANN

over de nieuwe Thorgal

SIMON SPRUYTS

ruiterlijke confessies

EMILE BRAVO

over het slotdeel van Hoop in bange dagen

PATRICK VAN GOMPEL:

'I'm back in town.'

PLV000919

VOORPUBLICATIE

ZESTIG LENTES | HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST | DE RUITERLIJKE CONFESSIES VAN DRAGON DRAGON

© Dupuis, 2022.

Renaud + Lapuss' 2020

VOORPUBLICATIE UIT **MINIONS 6**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNK5

Lang leve de strips! 65 is het nieuwe 35!

PATRICK VAN GOMPEL | JOURNALIST EN STRIPLIEFHEBBER

Mijn hart klopt weer zo snel als dat van Roger Rabbit omdat ik hier voortaan mag vertellen wat me beroert in de stripwereld. En dat is nogal wat, nog altijd.

De laatste jaren is mijn warm vuur voor strips niet gedoofd, er was nog altijd een trouwe waakvlam. Vanaf nu brult er inwendig weer een gulzige steekvlam omdat de Keltische goden mij - bij Toutatis! - eindelijk wat meer vrije tijd gunnen. Ik werk niet meer voor VTM Nieuws omdat ik 65 ben geworden en zogezegd aan de herfst van mijn leven begin. De goden vergissen zich en mijn vrouw ook. Mijn vrouw denkt dat na 44 jaar rondzwerven in de wereld eindelijk de rust zal weerkeren in huis. Ze dwaalt, helaas. Ik ben weer baas van mijn eigen tijd en dus kan ik opnieuw volop genieten van boeiende strips, met mijn voeten op de salontafel. Ik zit trouwens altijd recht als ik lees, want ik lees geconcentreerd en met een liefdevolle blik, streng maar rechtvaardig.

'Ja schat, ik loop wel naar de bakker zo meteen en daarna ga ik met je mee naar het bos voor een fikse wandeling, beloofd, echt. Leg de verrekijker al maar klaar.'

Als ik voor mijn stripbibliotheek sta, pak ik geregeld een oude Nero vast om het album even te strelen en er gewoon mijn neus secondenlang tegen te houden. Dan sta ik daar te snuiven. Die geur van dat oude papier, zwart, vergeeld, rood. Het doet me denken aan stokoude paters in een pij, maar die gedachte jaag ik snel weg. Als je met je neus aan de cover van *Het rattenkasteel* plakt, is dat niet zo moeilijk. Een oude Nero vastpakken doe ik gewoon om in de sfeer te komen. Oude Nero, wat zeg ik, nog maar 75!

En Marc Sleen eind dit jaar 100. Uiteraard zou hij graag willen dat we dat uitbundig vieren. Doen we, wordt voor gezorgd Marc. Wat jammer toch dat hij niet meer onder ons is.

In het leven moet je met een glimlach achteromkijken en met de mond open en de tanden bloot vooruitkijken. In de toekomst is er veel meer te beleven dan in het verleden. Zo kijk ik ernaar uit om deze lente een ongetwijfeld schitterend album te lezen, *Zestig lentes* van Ingrid Chabbert en Aimée de Jongh. Ik heb vroeger al genoten van *Een meisje van zestien, zestien lentes zo pril*, van Boudewijn De Groot, waarom zouden dat er uiteindelijk geen zestig mogen worden? Dat meisje van zestien gaf zich dan wel aan een vagebond, de meisjes van zestig van Chabbert en de Jongh geven zich aan elkaar. Ook een mooi gebaar. Ik kijk uit naar het gesprek dat Ronald Grossey had met de twee.

Eerlijk gezegd ben ik blij dat ik deze tijden niet meer in Oekraïne rondloop. Ik bewonder de verslaggevers die er het noodzakelijke werk doen om ons zo goed mogelijk te informeren. Ik bewonder hun moed en hun doorzettingsvermogen. En tegelijkertijd denk ik aan de levensgevaarlijke omstandigheden waarin ze moeten werken en moeten overleven. De zoektocht naar een veilige slaapplaats, naar het dagelijkse eten en drinken. Ik denk er nog aan als ik ze bezig zie. Maar eigenlijk mag ik er niet meer aan denken. Oorlog en geweld, het went nooit, ik kan het je verzekeren.

En toch, en toch boeit het me nog altijd mateloos. Ik wil alles weten van de rotoorlog in Oekraïne, een mens is gedreven door nieuwsgierigheid. Het viel me nog maar eens op toen de uitnodiging binnenfloepte voor de voorstelling van de strip *Onze oorlog* van Mario Boon in het fort van Breendonk, een martelkamer in de Tweede Wereldoorlog. Bij die voorstelling wilde ik absoluut bij zijn. Tekenaar en scenarist Mario Boon en inkleurster Marloes Dekkers hebben er met de hulp van Herbert Beyers van het War Heritage Institute een fantastisch stripboek van gemaakt.

Jofele Mario heeft een album voor me gesigneerd met de fijne woorden: 'Voor de Van Gompel!' Mooi verwoord want: 'Hallo jongens en meisjes, I'm back in town, ik kom het laaiend vuur van enthousiasme in de stripwereld nog wat aanwakkeren. Let's have a lot of fun'!

INHOUD

5 DE WERELD DRAAIT DOOR
▸ ZESTIG LENTES
12 INTERVIEW ▸ YANN
14 DE INFLUENCERS VAN LUIGI CRITONE
16 ARTIKEL ▸ FAR WEST
21 DE STRIPMUNK ▸ WAUTER MANNAERT
22 NIET TE MISSEN STRIPS
24 INTERVIEW ▸ SIMON SPRUYT
29 ARTIKEL ▸ SUSKE EN WISKE
30 INTERVIEW ▸ EMILE BRAVO
32 NIEUW!

COLOFON

Stripmunk magazine is een uitgave van Standaard Uitgeverij.

STANDAARD UITGEVERIJ

V.U. Wim Verheije en Jeroen Overstijns
Franklin Rooseveltplaats 12
2060 Antwerpen
T. 03 285 72 00

Coördinatie: Jente Lambrechts
Redactie: Ronald Grossey
Opmaak: Willem Wouters

Coverbeeld: © Dupuis, 2022.

Lees alle edities van Stripmunk magazine online via www.standaarduitgeverij.be

Alle beeldmateriaal en teksten zijn auteursrechtelijk beschermd en mogen niet worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toelating. Prijzen en verschijningsdata zijn onder voorbehoud.

WIJ ❤ STRIPS

Volg Standaard Uitgeverij online en blijf op de hoogte van het laatste nieuws rond strips.

/standaarduitgeverij.be
/standaarduitgeverijstrips
/standaarduitgeverijstrips
/standaarduitgeverij
/standaarduitgeverij

BEHEER JE STRIPVERZAMELING

Stripmunk is de eenvoudigste manier om je stripverzameling te beheren en is dé plaats om nieuwe strips te ontdekken.

Download in de App Store · GET IT ON Google Play

INGRID CHABBERT

AIMÉE DE JONGH

Wat gebeurt er als twee vrouwen met onnoemelijk veel talent elkaar ontmoeten en een creatieve match hebben? Dan krijg je een stripverhaal dat je doet verstillen en waarmee je tijdens het lezen de wereld om je heen vergeet omdat je als het ware zelf in de huid van de personages kruipt. *Zestig lentes*, dat in de prestigieuze auteurscollectie Vrije Vlucht verschijnt, is zo'n album, en het werd gemaakt door twee vrouwen die elk al individueel hun sporen uitgezet hebben in het striplandschap.

Een gesprek met Ingrid Chabbert en Aimée de Jongh over *Zestig lentes*, maar ook over ouder worden en verliefd worden op iemand van hetzelfde geslacht

'Er is altijd iets om voor te

ZESTIG LENTES
Chabbert, de Jongh | HC | 112 pag.
€ 21,95 | 22 jun

© Dupuis, 2022

Ingrid Chabbert is een Franse auteur van kinderboeken en verraste de stripwereld met een heel knappe stripadaptatie van Olivier Bourdeauts sprankelende roman *Wachten of Bojangles*, en vooral met haar intimistisch autobiografisch eigen scenario voor *Waves* (tekeningen van Carole Maurel). De Nederlandse Aimée de Jongh is animator, illustratrice en stripauteur. Ze publiceerde onder andere *Snippers*, *Reborn*, *Taxi!*, *De Terugkeer van de Wespendief* en *Bloesems in de herfst*. Haar in 2021 verschenen graphic novel *Dagen van zand* werd terecht fel bejubeld en bekroond.

In *Zestig lentes* behandelen Chabbert en De Jongh thema's die in de stripwereld – die meestal gedomineerd wordt door actie of kolder – zelden aan bod komen. Daarom een gesprek over hoe ook intieme gevoelens wezenloos mooie strips kunnen opleveren.

Geen zwart-wit personages

Een Franse en een Nederlandse stripauteur, er moesten dus een paar landsgrenzen overgestoken worden. Hoe hebben jullie elkaar leren kennen en van wie kwam het idee om samen een strip te maken?

Aimée de Jongh: Ingrid en ik hebben elkaar jaren geleden leren kennen als auteurs op stripfestivals. Daar signeerden we albums bij onder andere Dargaud. Ingrid was bezig met haar scenario en had het gepitcht bij Dupuis, waar ze al erg enthousiast waren. Maar er was nog geen tekenaar gevonden. Pas toen Ingrid *Bloesems in de Herfst* (n.v.d.r. op basis van een scenario van Zidrou) had gelezen, kwam ze op het idee om mij te vragen. Immers, ik had al wat ervaring met liefdesverhalen over een bepaalde leeftijdsgroep … En zo is het gekomen!

Ingrid Chabbert: Ik volgde het werk van Aimée al een tijdje. Toen ze me bij uitgeverij Dupuis vertelden dat ze mijn scenario wilden uitgeven, stelde ik meteen haar naam voor. Mijn redacteur en ik hadden veel geluk, want Aimée vond het verhaal geweldig en kon gelukkig een plek voor ons vrijmaken in haar drukke agenda.

Aimée, na jouw eigen prachtige *Dagen van zand*, waarbij je zowel verhaal als tekeningen voor je rekening nam, opnieuw dus een samenwerking. Wat sprak je in Ingrid Chabberts verhaal *Zestig lentes* vooral aan?

Aimée: Meteen vanaf de eerste pagina's van Ingrids scenario werd ik het verhaal ingezogen. Het is ontzettend knap en gelaagd opgeschreven, met personages die allemaal niet zo zwart-wit zijn als vaak het geval is. De hoofdpersoon in dit boek heeft haar goede en slechte kanten, maar haar familie ook. Dat vind ik er zo mooi aan. Bovendien raakt het

'Oudere mensen en seks, het is nog altijd een taboe in deze samenleving. Dat is onterecht. Zelf vind ik het belangrijk seksualiteit heel breed te zien. Bij oudere mensen zien we heel vaak dat de behoefte aan affectie erg groot is. Een knuffel, een streling, een massage, een kus: dat zijn seksuele handelingen die tot heel hoge leeftijd kunnen, omdat ze niet afhankelijk zijn van de fysieke toestand. Je hebt alleen je handen nodig voor die liefkozingen en daartoe zijn de meeste oudere mensen zeker in staat. Het is hoog tijd om het taboe te doorbreken, het onderwerp senioren en seksualiteit bespreekbaar te maken en er wat mee te doen.'

– Alfons van Steenwegen, psycholoog

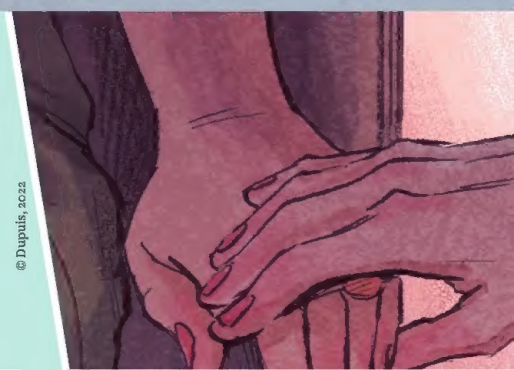

© Dupuis, 2022

GRIJZE GOESTING

'Senioren zijn meer dan oud en ouder. Voor de kinderen van senioren is het soms moeilijk hun vader of moeder opnieuw van de liefde te zien genieten. Of ze gewoon als koppel te zien genieten van lichamelijkheid. Er is een soort mentale barrière: kinderen willen niet geweten hebben dat hun ouders seks hebben, en omgekeerd.'

– Goedele Liekens, psychologe en seksuologe

De tekstfragmenten komen uit het boek *Grijze goesting, liefde, intimiteit en seksualiteit op latere leeftijd*, een uitgave van Zorgbedrijf Antwerpen (info: www.deschakel.be. Via dit adres wordt het boek ook te koop aangeboden).

vechten: je eigen geluk'

ook aan een fantasie die we allemaal weleens hebben: weggaan en alles achterlaten.

Seizoenen

Ik neem aan dat jullie in coronatijden via een pc-scherm moesten communiceren. Was dat niet extra moeilijk?

Aimée: Omdat mijn Frans nog niet zo goed is, hebben we vooral veel gemaild. Op die manier had ik tijd om goed te lezen en terug te schrijven, en om alles nog eens met een vertaalapp te checken. De videochats die we hadden waren niet zo succesvol omdat ik dan niet goed uit mijn woorden kwam. Inmiddels is mijn Frans verbeterd, gelukkig!

Ingrid: De communicatie was niet extra moeilijk door corona of zo, want in ons beroep werken we vaak met auteurs of ontwerpers die op verre afstanden wonen. Gelukkig bestaat het internet!

Ingrid, de Franse titel *Soixante printemps en hiver* speelt met de seizoenen en de emotionele waarde die de seizoenen met zich meebrengen, kan je daar iets meer over vertellen?

Ingrid: Naarmate we ouder worden, zeggen mensen vaak dat we de winter van ons bestaan ingaan. Maar de winter kan iets moois over zich hebben. Iets dat niet bevroren is. Josy gaat de winter van haar leven in en toch zet ze alles op zijn kop. ▸

'Ik vraag me soms af of ik nog verliefd kan worden op mijn leeftijd. Ik denk van wel, want ik ben heel snel verkocht. Kort geleden was ik nog gecharmeerd door een buddy van iemand hier in huis. Een netafgestudeerde psycholoog van een jaar of dertig: groot en sportief, helemaal mijn type. Iemand die van wanten weet en met wie ik goed kan praten. Als ik hem zie, word ik altijd een beetje onrustig. Hij weet het trouwens wel. Ik ben heel open en zei tegen hem: 'Jij bent leuk.' Tegenwoordig durf ik dat gewoon te zeggen. Hij antwoordde:' Je bent een geile ouwe man.' (Lacht.) Ik dacht: ja, dat klopt wel.'

– Salomon, 81 jaar

Eigen ervaring

Elk verhaal begint met een basisgevoel. Wat was dat basisgevoel in *Zestig lentes*?

Ingrid: Josy voelt zich gevangen in haar eigen leven, een vreselijk gevoel. De meeste mensen vinden op die leeftijd dan niet meer de moed om alles om te gooien en een nieuwe start te maken. Soms is het ook extreem moeilijk om die verandering te realiseren omdat de kijk van de familie en de maatschappij op die beslissing niet altijd even begrijpvol is.

Konden jullie uit eigen ervaring putten om bepaalde gevoelens in bepaalde scènes in te brengen?

Ingrid: Ik woon al twintig jaar samen met een vrouw. Zelf al was ik me, in tegenstelling tot Josy, er al vrij jong bewust van dat ik van vrouwen hield. Toch herinner ik me die eerste emoties, die eerste rillingen nog heel sterk.

Aimée: Ja, dat zeker. Ik heb ook verliefde gevoelens gehad voor vrouwen, waardoor ik de liefdesscènes, denk ik, geloofwaardiger kon tekenen. Daarnaast heb ik mijn leven ook al eens radicaal achtergelaten, na een break-up. Ik woonde in Rotterdam en ik ben toen in Gent gaan wonen, waar ik niemand kende. Juist daardoor kon ik alles op een rijtje zetten voor mezelf, en ik kon me beter verhouden tot wie ik was. Ik maakte nieuwe vrienden, verwonderde me over de nieuwe omgeving. Ik weet dus uit eigen ervaring hoe heerlijk het kan zijn om volledig opnieuw te beginnen.

Poëzie met beelden

Ingrid, welke vrijheid kon je Aimée geven om het verhaal visueel uit te werken?

Ingrid: Aimée kreeg de volledige vrijheid, zowel op het vlak van de grafische uitwerking van de personages als op de bijsturing van de decoupage. We zaten echt op dezelfde golflengte. Wat een vreugde en geluk heb ik gehad om dit verhaal samen met haar te mogen maken!

Aimée: Zoals altijd neem ik als tekenaar best wel wat vrijheden. Maar het is belangrijk om dit in overleg te doen. Soms heb ik het gevoel dat dingen anders vormgegeven moeten worden op een pagina. Dat vraag ik dan aan Ingrid, en zij laat er dan haar licht over schijnen. Ingrid is heel flexibel. Maar ik begrijp het ook als een bepaalde keuze van belang is voor haar, en ze die liever wil laten staan.

Hoe werk je dan het thema uit? Hoe laat je beeld en tekst in elkaar vloeien?

Aimée: Dat gaat bijna vanzelf. Ingrid kan heel mooi verwoorden wat ze voor ogen heeft, en met mijn eerste ruwe schetsen had ik vaak al het gevoel te pakken. Beeld en tekst komen op die manier samen. Het belangrijkste was om de personages te laten leven. Zodra ze leven, kun je iets voor ze gaan voelen, zoals echte mensen.

De liefde tussen Josy en Christine wordt weergegeven als poëzie met beelden. Was het niet moeilijk om in die scènes de subtiliteit te bewaren, zonder te vervallen in melodrama?

Aimée: Ja, dat is een strijd. Ik kon in mijn vroegere werk nogal eens vervallen in melodrama. Maar tegenwoordig let ik er beter op. Het past ook niet bij dit verhaal, dat heel subtiel is, en over levensechte personages gaat.

Een inspiratie

Bepaalde thema's uit jullie verhaal zal je niet snel in andere stripverhalen tegenkomen: een ouder wordende vrouw die uit het keurslijf van haar gezin wil treden en verliefd wordt op een andere vrouw. Vonden jullie het naast de mooie verhaallijn ook belangrijk dat dergelijke thema's nu eens eindelijk in een strip behandeld werden?

Aimée: Ja. Het is 2022, en inmiddels zijn deze thema's gelukkig geen taboes meer in de media. Maar in de stripwereld lopen we volgens mij nog wat achter. De 'queer comics' die ik zie, worden vooral in het smallpress-wereldje gemaakt, niet bij de grotere uitgevers. En dat is jammer, want iedereen zou zich moeten kunnen herkennen in stripboeken. Voor zestigplussers is er nog altijd weinig herkenbaarheid in strips, helaas. Hoofdpersonages zijn toch vaak fitte jonge mensen ... Daarom vind ik het mooi om met *Zestig lentes* deze leeftijdsgroep weer eens een hoofdrol te geven. Want ze hebben zoveel te vertellen, en ... ouder worden we allemaal!

'Twee oudere mensen leren elkaar kennen in een woonzorgcentrum. Ze gaan naast elkaar zitten tijdens het eten, doen samen mee aan activiteiten en uiteindelijk beginnen ze een relatie. Maar de kinderen gaan niet akkoord en vragen het verzorgend personeel om ze wat meer uit elkaar te halen. Dat bewijst dat het niet altijd evident is. Maar het bewijst ook dat mensen verlangen naar mensen. En naar verbinding, op vele vlakken.'

– Maureen Luyens, seksuologe

© Dupuis, 2022

Ingrid: Ook al verschijnen er strips met mensen die al een bepaalde oudere leeftijd hebben, het zijn nog steeds heel vaak mannen. Josy drong zich eigenlijk onmiddellijk aan me op. Voor mezelf is ze een inspiratie. Een inspiratie van moed, voor alle vrouwen. Er staat geen leeftijd op keuzes maken en je leven (terug) in eigen handen nemen.

Er steken veel gevoelens in jullie verhaal, maar is het niet vooral een verhaal van hoop?

Aimée: Dat klopt! Er is hoop, maar daar moet je wel voor vechten. Josy is een vechter. Ze is zelfstandig, en ze komt voor zichzelf op, al heeft dat 35 jaar geduurd ... Ik denk dat ik soms meer als Josy moet zijn. Want er is altijd iets om voor te vechten: je eigen geluk.

Ingrid: Inderdaad, dit is vooral een verhaal van hoop. Een verhaal van hoop en verbinding. ■

© Dupuis, 2022

'Op mijn 48ste besefte ik dat ik lesbisch was. Ik viel op een getrouwde vrouw, maar ik heb het nooit tegen haar gezegd, ik wilde haar huwelijk niet kapotmaken. Daarna was ik tien jaar verliefd op een vrouw die naar hetzelfde activiteitencentrum kwam. Pas toen ze me vertelde dat de liefde niet wederzijds was, kon het loslaten beginnen. Ik verwerkte de teleurstellingen door met vrienden te praten, gedichten te schrijven en schilderijen te maken. Twee jaar geleden gebeurde er iets wonderlijks. Ik maakte een schilderij van een witte en een zwarte vrouw. Korte tijd later ontmoette ik tijdens een optreden met mijn koor een vrouw uit Curaçao. We hadden een leuk gesprek en ik vertelde haar terloops wanneer ik jarig was. Toen we elkaar later terugzagen, had ze een cadeau voor me: een zelfgemaakt tasje, heel mooi. In 2016 zag ik haar weer, toen werd ik verliefd. Ik zei: 'Ik vind jou leuk.' Ze zei: 'Ik vind jou ook leuk.' Ik dacht: potverdorie, wat krijgen we nu?'

– Marianne, 67 jaar

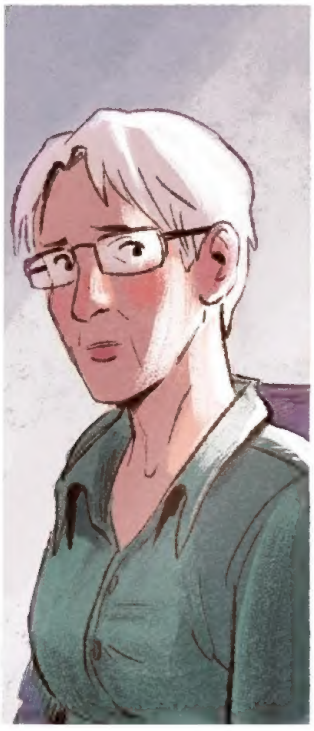

© Dupuis, 2022

VOORPUBLICATIE UIT **ZESTIG LENTES**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNK5

GELUKKIGE VERJAARDAG, MAMA!
60

JE MOET BLAZEN, OMA!

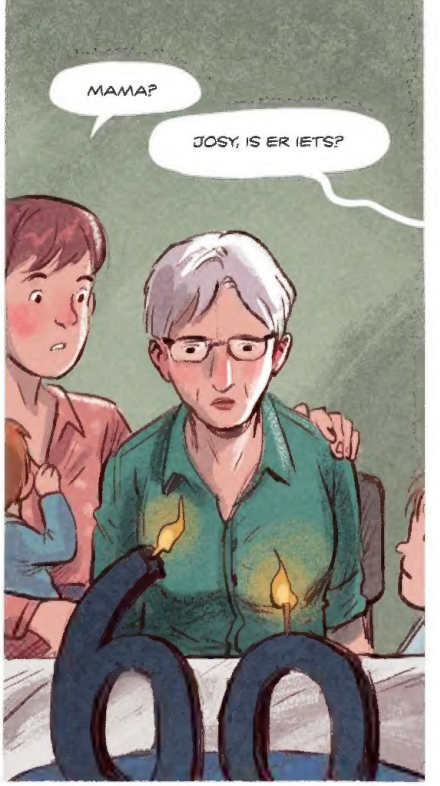
MAMA?
JOSY, IS ER IETS?
60

STÉPHANIE, ZOU JE DE KINDEREN WILLEN VRAGEN OM BUITEN TE GAAN SPELEN?
60

BLAAS DIE KAARSJES NOU UIT, JOSY, GEEN DIVAGEDRAG!

HUP, GAAN JULLIE NOG MAAR EVEN VECHTEN OM DE BAL...
MAAR HET IS KOUD BUITEN!
DAN MOET JE HARDER RENNEN, DAN KRIJG JE HET VANZELF WARM.

WAT IS ER AAN DE HAND, JOSY? DE KINDEREN ZIJN HEEL TELEURGESTELD.
60

© Dupuis, 2022

© Dupuis, 2022

VOORPUBLICATIE UIT **ZESTIG LENTES**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNK5

© Dupuis, 2022

VOORPUBLICATIE UIT **ZESTIG LENTES**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNK5

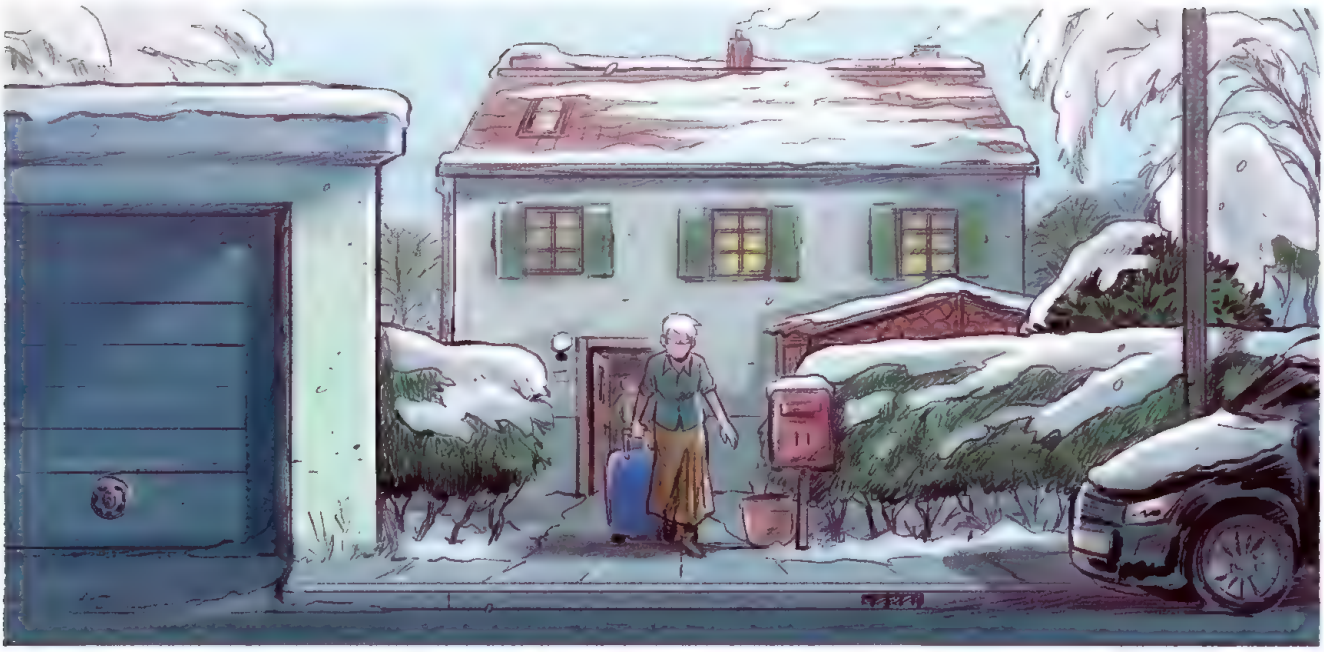

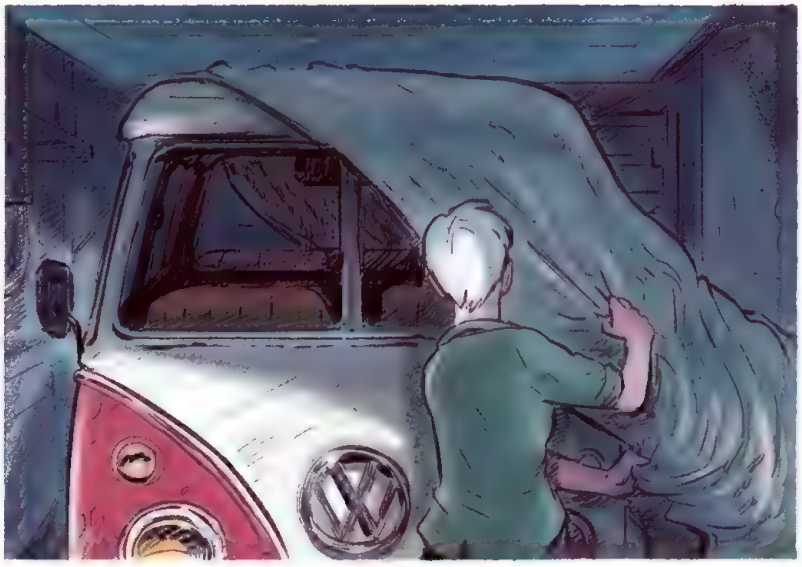

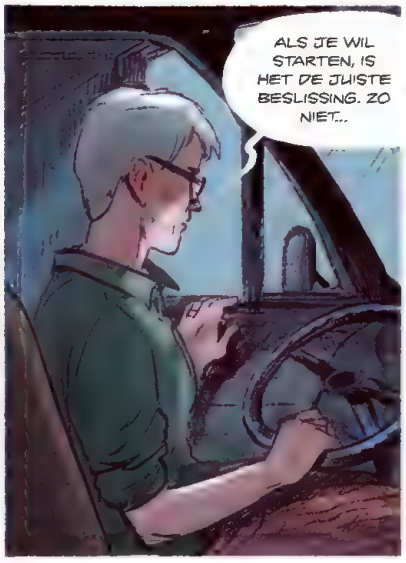

© Dupuis, 2022

VOORPUBLICATIE UIT **ZESTIG LENTES**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNK5

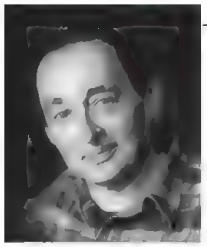

YANN

Sinds 2018 schrijft stripauteur Yann zowel de scenario's voor de basisreeks van Thorgal als voor de nevenreeks De jonge jaren. In *Sydönia*, album 10 van De jonge jaren, geeft hij gestalte aan een nu al onvergetelijk personage in de werelden van Thorgal. Een gesprek drong zich daarom op.

Sydönia, een knapperig koekje uit Thors oven

Een interview met Yann

DE JONGE JAREN VAN THORGAL 10 | Sydönia
Yann, Surzhenko | 56 pag. | SC | € 9,50 | HC | € 17,99 | 3 aug

© G. ROSINSKI / J. VAN HAMME / R. SURZHENKO / YANN / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2021

Odins madeleine

Ik kan aannemen dat het als een soort bevrijding moet werken dat je je eigen verhaallijnen in beide series kan uitzetten?

Yann: Natuurlijk! Ik stond al vanaf het eerste verhaal van de serie Wolvin vol ongeduld in de startblokken te trappelen. Maar dat ik mezelf nog even moest temperen liet me toe de ideeën die ik voor nieuwe verhaallijnen van Thorgal had, te laten rijpen en bezinken. Toen ik dan uiteindelijk tien jaar later een nieuw verhaal mocht uitwerken, lagen er daarom al enkele scenario's klaar.

Blijft het toch niet moeilijk om de verhalen te bedenken? Er is tenslotte toch al een literaire erfenis waarmee je rekening moet houden?

Integendeel! Omdat je jezelf mag onderdompelen in een bestaand universum met zijn eigen wetten en chronologie uit het verleden, moet je de 'speelgoedkoffer' van de oude albums openen en daaruit niet alleen de personages maar ook de typische thema's putten om de smaak en de geur van vroeger terug te halen. Dat verlangen de lezers en je moet hen dus het echte 'madeleinekoekje van Odin' geven, een koekje dat vooral heel knapperig is en lekker naar verse boter ruikt, alsof het net uit Thors oven komt.

Fantasieën

Ga je anders te werk bij het schrijven van het scenario voor de basisserie als voor De jonge jaren?

Zeker! De tekenaars Roman Surzhenko en Fred Vignaux zijn al heel verschillende persoonlijkheden, maar vooral, De jonge jaren gaat over een moedige, jonge adolescent vol idealen en goede wil, maar die ook hectisch is en onervaren. Daardoor faalt hij ook regelmatig en moet hij eerst afzien voor hij slaagt. In de klassieke serie is Thorgal een volwassen man, getekend en beproefd, met een wijsheid en ervaring die hem in staat stellen om aan meer tragische en complexe situaties het hoofd te bieden. Die vragen een opoffering en een lijden waartoe een jonge Thorgal niet in staat zou zijn. Die twee thema's gaan over een ander soort conflicten, enerzijds die van een naar kennis zoekende knaap, anderzijds die van een volwassen man. Beide thema's zijn boeiend, want elke verhaallijn zal door Thorgal volgens zijn leeftijd anders worden ervaren. Een van mijn fantasieën is: stel dat je een avontuur van De jonge jaren zou laten beleven door een volwassen en ervaren Thorgal of omgekeerd. Dat zou spannend zijn!

Eens zullen beide verhaallijnen naar elkaar toegroeien. Ben je daar al mee bezig?

Natuurlijk! Maar dat is top secret.

De sleutelbewaarder

Is er nog iemand die als een soort peetvader van de serie over jouw schouders meekijkt? Heb je nog contact met Rosinski?

Ik voel me zeer vereerd door wat Grzegorz mij gegeven heeft, maar het brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Ik word, met de medeplichtigheid van Fred Vignaux, de 'sleutelbewaarder' (helaas, minder sexy) van de ziel en de waarden van Thorgal. Fred is erg betrokken bij de ontwikkeling en opvolging van de scènes, zodat ze mooi in elkaar vloeien en bepaalde zaken kunnen vereenvoudigd worden. Ik hoop telkens een verrassend en origineel scenario te schrijven, met respect voor de wetmatigheden en de cohesie van de wereld van Thorgal. Die is natuurlijk in de loop der jaren geëvolueerd door de sensibiliteit van Jean Van Hamme en de continue evolu-

© G. ROSINSKI / J. VAN HAMME / R. SURZHENKO / YANN / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2021

tie in het grafisch werk van Grzegorz. Het universum van Thorgal verandert voortdurend en dat maakt ook de onuitputtelijke rijkdom ervan uit.

Wat wil zeggen dat ik de oude albums blijf herlezen om 'het handboek van de werelden van Thorgal' in me te blijven opnemen en te respecteren … Dat is een beperking maar tegelijk ook verschrikkelijk stimulerend.

Thorgal is niet de enige legendarische serie die je op je bord kreeg.

Schrijven aan een mythische serie is een van mijn passies, of het nu om Robbedoes, de Marsupilami, Buck Danny, Lucky Luke of Suske en Wiske gaat, het is telkens een plezier en een uitdaging om aan die reeksen te werken. De enige basisvereiste voor mij is dan dat ik als kind of tiener van de serie moet gehouden hebben. Ik zou niet kunnen werken aan reeksen als Michel Vaillant en Tanguy en Laverdure, niet omdat ik het slechte series vind, verre van …! Maar gewoon omdat ik ze niet gelezen heb. En nu is het te laat, de fontanel is dicht. Er is wel een soort oprechtheid en een herontdekken van een zekere kinderlijke naïviteit voor nodig om die 'klassieke' personages opnieuw tot leven te brengen.

Aan de andere kant moet je ook je eigen serie hebben waarmee je in alle vrijheid aan de slag kan gaan, maar net zoals muzikanten ook vertolkers moeten zijn vooraleer ze zelf kunnen componeren, is het werken aan 'golden oldies' een ongelooflijke kans om bij te leren!

De Fylgja

Wat trekt jou persoonlijk aan in de Scandinavische mythes?

Ik hou van sprookjes. De rijkdom en de creativiteit van het universum van de vikinggoden is een verjongingsbron tegenover de inflatie van verhalen over zombies, drugskartels, corrupte *traders*, *desperate housewives* die zich vervelen en sadistische *serial killers* die onze televisieseries en stripalbums teisteren. Ieder zijn ding!

Hoe bedenk je een wezen als de Fylgja? Of komt ze uit de Noorse mythologie?

De Fylgja is een weinig bekende, beschermende entiteit uit het Scandinavische pantheon. Haar bijzondere eigenschappen en autonomie – ze kan ervoor kiezen degene die ze leidt te verlaten als die de eer van zijn afkomst verraadt – hebben me steeds gefascineerd. Merkwaardig dat geen enkele scenarist er tot nu toe aan gedacht heeft er een serie rond te maken.

Een rotverwend kind

Met Sydönia, uit het gelijknamige album, heb je een fascinerend personage gecreëerd. Kan je zelf iets over haar vertellen?

Sydönia speelde tot nu toe slechts een klein rolletje als rotverwend kind in een scène rond Thotho's jeugd, maar werd de osmose tussen een abstract idee van een scenarist en de grafische uitwerking ervan door de magie en het talent van de tekenaar! Toen ik de getekende Sydönia zag, voelde ik het immense potentieel van dit personage … en ik gaf haar de hoofdrol in het album! Lezers vragen me vaak om een Kriss-achtig personage toe te voegen, maar dat zou een vergissing zijn. Niemand zal erin slagen om een dubbelganger van Olrik, Lady X, Rastapopoulos of Kriss te creëren, dat zou een kloon zonder inhoud en ziel zijn. Slive kon de Lady X van de Thorgalreeks worden, alleen door haar dood kon Kriss in de verhalen verschijnen. Maar je kan haar wel een rivale geven die totaal verschillend is. Ironisch genoeg is Sydönia de antithese van Kriss, ze is een kind, niet sexy, gemeen maar niet pervers, en een beetje dom … Vreemd genoeg maakt deze optelsom van fouten haar sympathiek, net zoals Joe Dalton bijvoorbeeld.

Is de naam Sydönia een knipoog naar tante Sidonia uit Suske en Wiske?

Tante Sidonia, Lambik en Jerom behoren tot mijn eigen pantheon van favoriete helden, net zoals Donald & C° en Tom Poes. Inderdaad, het is een knipoog, zoals Wiske die ook in het laatste vakje van elk album geeft. ■

LUIGI CRITONE

Het was even bang afwachten toen uitgeverij Dargaud een paar jaar geleden aankondigde dat Enrico Marini zou stoppen met het grafisch werk voor de hoofdreeks van De Schorpioen. Marini was te druk bezig met zijn eigen projecten – waaronder Batman en Noir Burlesque – en dus moest er naarstig gezocht worden naar een opvolger. Die werd gevonden: Luigi Critone.

‘De Schorpioen, dat is het avontuur, de reis!’

Luigi Critone over De Schorpioen en zijn influencers

DE SCHORPIOEN 14 | Het godengraf
Desberg, Critone | SC | 48 pag. | € 9,50 | 3 aug

De Italiaanse tekenaar had zijn sporen al verdiend met verhalen uit de serie De Roos en het Kruis en het album *Zeven Makkabeeën*, maar in de schoenen van een supertalent als Marini stappen, dat is natuurlijk een ander verhaal. Gelukkig bewees Critone met *Tamose de Egyptenaar*, het dertiende deel uit de serie De Schorpioen, dat die schoenen hem perfect passen. Binnenkort verschijnt deel veertien uit de serie, *Het godengraf*.

Maar Luigi, wat was jouw eerste reactie toen uitgeverij Dargaud jou bevestigde dat je de reeks De Schorpioen mocht tekenen?

Luigi Critone: Verrassing, zonder twijfel! Ik lees de serie al sinds mijn twintigste en ik had nooit durven dromen dat ik ze zou mogen overnemen van Enrico. Natuurlijk was ik zeer vereerd door het voorstel en ondanks een kleine aanvankelijke aarzeling (de uitdaging was groot!) heb ik besloten me volledig in dit nieuwe avontuur te storten.

Was je toch niet een beetje bezorgd om in de voetsporen van Enrico Marini te treden?

Natuurlijk, maar ik werd nogal snel gerustgesteld toen ik zowel met Enrico als Stephen Desberg en de mensen bij Dargaud praatte over de creatieve mogelijkheden van de overname. Ik ben zelfs met de hand beginnen in te kleuren, alsof de uitdaging al niet beangstigend genoeg was.

Probeer je toch een eigen stempel op de serie te drukken?

Dat is onvermijdelijk, denk ik. Ik probeer een balans te vinden tussen het respect dat ik heb voor Enrico’s werk en mijn persoonlijke interpretatie van de karakters in De Schorpioen. Dat is niet makkelijk, maar ik voel wel dat ik me, naarmate de pagina’s vorderen, het Schorpioen-universum eigen maak, wat een aangename gedachte is.

Wat trekt jou zelf aan in de serie De Schorpioen?

De Schorpioen is het avontuur, de reis. Ik was heel gelukkig toen ik vaststelde dat de twee albums die ik tot nu toe getekend heb zich vooral in Egypte zouden afspelen, het was een wereld die me fascineerde, zeker ook in het kleurenpalet.

Kan je al iets vertellen over het veertiende album?

Het is het vervolg en ook het einde van het verhaal dat in album dertien begon. De lezer zal meer vernemen over het mysterie van Tamose en Achnaton en ook over de tumultueuze relatie tussen de Schorpioen en Mejaï.

Ik kan me er iets bij voorstellen dat Enrico Marini je veel geleerd heeft, maar welke andere mensen hebben nog een invloed op het werk gehad? Heb je een vijftal namen voor ons?

Het zijn er zeker meer dan vijf, maar als ik dan toch vijf namen moet noemen, zijn dat (in willekeurige volgorde) **Moebius** voor de Tekening met een grote T, **Christophe Blain** voor zijn levendige grafische lijnen, **Gipi** voor de menselijkheid in zijn werk, en om te eindigen **Juanjo Guarnido** en natuurlijk **Enrico Marini** voor de weelderige kleuren.

> “Ik probeer een balans te vinden tussen het respect dat ik heb voor Enrico’s werk en mijn persoonlijke interpretatie van de karakters.”
>
> – LUIGI CRITONE

© 2022 CRIFONE – DESBERG – MARINI – DARGAUD BENELUX (DARGAUD-LOMBARD S.A.)

Het echte verhaal van de Far West

Waar helden en schurken sterven en legendes geboren worden

© 2022 Glénat / Librairie Arthème Fayard

De Far West. Je leest de twee woorden en je denkt al spontaan aan weidse prairies, huifkarren, dreigende landschappen en trommen die de komst van indianen aankondigen, drukke saloons met spiegelgladde togen en glijdende bourbonglazen, goudzoekers en trappers, revolverduels onder een verzengende zon, avontuur.

Westerns blijven populair omdat ze het hebben over een samenleving die zich net als haar bewoners nog moet settelen. Er was al een vorm van law and order, maar er was vooral het recht van de sterkste. The good guys versus the bad guys, gevoelens op het scherp van de snee van een bowiemes met bloedgleuf, spanning.

Uitgeverijen Glénat en Fayard hadden het schitterende idee om de meest legendarische verhalen uit het Wilde Westen te verzamelen en uit te geven onder de reeksnaam Het echte verhaal van de Far West. Daarvoor werd onder andere Farid Ameur, doctor in de geschiedenis aan de Parijse Sorbonne en specialist in de Amerikaanse geschiedenis van de 19de eeuw geëngageerd. Zijn onderzoek naar de mythes rond de Far West vormen de basis van de scenario's.

Want ook al is de slogan van de serie *'When the legend becomes fact, print the legend'*, toch werd er gezocht naar historische nauwkeurigheid en werd nieuw onderzoek verwerkt in de scenario's.

De serie zal aandacht besteden aan legendarische figuren als Wild Bill Hickok, Billy the Kid, Butch Cassidy en Calamity Jane of historische gebeurtenissen als Little Big Horn, de goldrush of het vuurgevecht bij de O.K. Corral. En het is het levensverhaal van Jesse James dat de aftrap van de serie geeft.

Jesse James

Dat album zet meteen de toon. Hier wordt niet alleen de brutale outlaw Jesse James geportretteerd, de man die met zijn broer en zijn bende banken en treinen overviel en daarbij niet keek op een kogel of een mensenleven meer of minder. Jesse James krijgt een menselijk gelaat als hij tijdens de burgeroorlog getuige is van de brutale raid van een troep Noordelijken op de ranch van zijn ouders, waarbij zijn stiefvader wordt opgehangen. Van dan af stond zijn leven in het teken van wraak op de Noordelijken. Terwijl de Zuidelijken de burgeroorlog dreigden te verliezen, is de onrechtvaardigheid en de vernedering die de oorlog met zich meebracht voldoende voeding voor Jesse en zijn broer Frank om zich aan te sluiten bij de Bushwackers van 'Bloody Bill' Anderson in hun guerrilla tegen de Noordelijken. Na de burgeroorlog nam Jesse deel aan diverse overvallen van banken en diligences en vormde onder andere samen met zijn broer Frank en de broers Younger de James-Younger Gang die er niet voor terugdeinsde om in aanwezigheid van publiek criminele activiteiten uit te voeren. Hij werd vermoord door een van zijn eigen bendeleden door een schot in zijn hoofd tijdens het afstoffen van een schilderij.

Genoeg stof dus om een beeldrijk portret te maken, visueel prachtig getekend door Chris Regnault. Daarnaast bevat het album *Jesse James* ook een boeiend en rijk geïllustreerd dossier waarbij legende en werkelijkheid tegenover elkaar worden gezet. ■

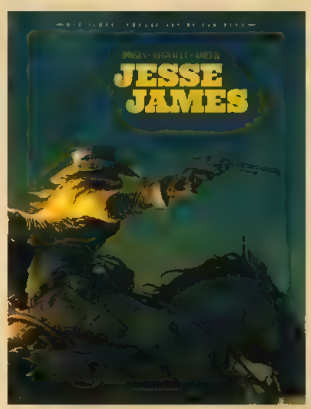

HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST 1
Jesse James
Dobbs, Regnault, Ameur | 56 pag | SC | € 9,50
HC | € 17,95 | 1 jun

© 2022 Glénat / Librairie Arthème Fayard

VOORPUBLICATIE UIT **HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNKS

KRACK!!
Hiiiiiii!!
GOOD LORD!
WAT HEEFT DIT TE BE... NEEEE!
BLAM!!
IK SMEEK JULLIE! HOU OP!
LAAT M'N MAN LOS!
PAPA!
JE WEET BEST WAAROM WE HIER ZIJN, OLD MAN...
JE STIEFZOON HEEFT ZICH AANGESLOTEN BIJ DE BENDE VAN DIE DUIVEL, FERNANDO SCOTT.
JE HOEFT MAAR ÉÉN DING TE DOEN...
VERTEL ME ONDER WELKE STEEN DIE SMERIGE REBELLEN ZICH VERSCHUILEN.
WEET JE WAAR JE ZE KUNT VINDEN, ROGERS? IN DE REET VAN JE KNOL!
VAL DOOD!
MOOI VOORBEELD VAN HET ZUIDELIJKE FATSOEN...
REUBEN! NEE!
KORPORAAL, HANG DIE MAN OP.
EN TERWIJL HIJ DAAR HANGT TE SPARTELEN, HAAL JE DIE KEET OVERHOOP!
WE HADDEN PROVIAND TEKORT, TOCH? HIER VINDEN WE WEL WAT.
VERVLOEKTE YANKEES! MAAK HEM LOS!
GNNNNNN!
HOU OP! MAAK 'M LOS!
HEY! HIER BLIJVEN, BOY!

© 2022 Glénat / Librairie Arthème Fayard

VOORPUBLICATIE UIT **HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNKS

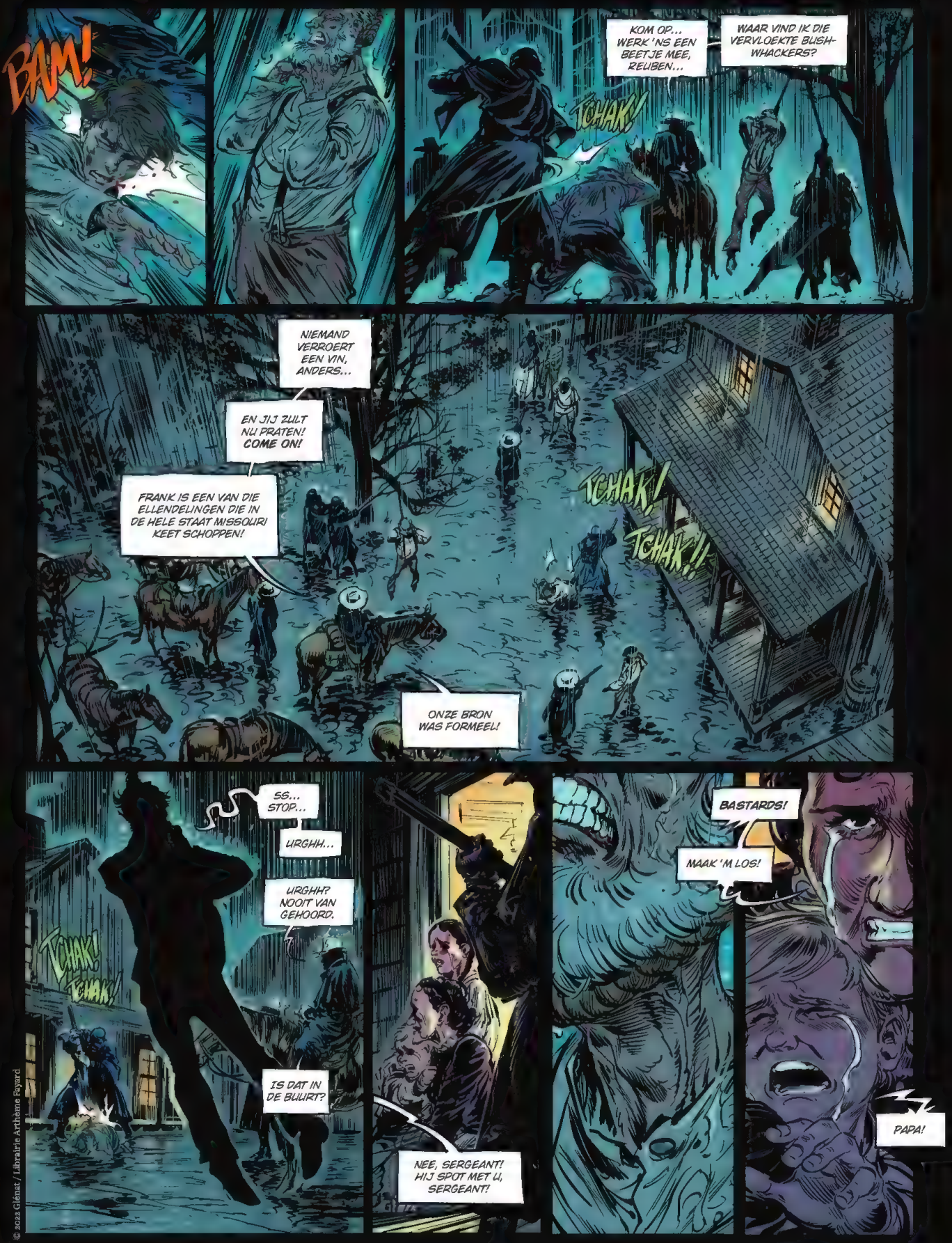

© 2022 Glénat / Librairie Arthème Fayard

VOORPUBLICATIE UIT **HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNKS

HELL! DIE SLAPPELING IS AL DOOD.
...
DAAR KOMT GEEN WOORD MEER UIT. MAAK 'M LOS!
HONDEN!
VUILE HONDEN!
KLOF!
GENOEG TIJD VERLOREN MET DIE NIETSNUTTEN!
IN HET ZADEL, JONGENS. HET ZIT EROP VOOR VANDAAG.
DE BENDE VAN SCOTT EN DAT ROTJOCH VAN JE VINDEN WE WEL...
...EN DAN EINDIGEN ZE, NET ALS JIJ, AAN EEN TOUW! MAAR DAN GEBOEID!
LAAT DIT EEN LES ZIJN VOOR AL HET GESPUIS DAT ZICH BIJ HEN WIL AANSLUITEN.
SO LONG!
PFF!
YAAAAAAAAA!

© 2022 Glénat / Librairie Arthème Fayard

VOORPUBLICATIE UIT **HET ECHTE VERHAAL VAN DE FAR WEST 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNKS

Yasmina, de guerrillatuinier

'Yasmina is een energiebom met één grote passie: koken. Het is een echt stadskind, sociaal op het brutale af. Haar creativiteit kent geen grenzen en wordt geenszins afgeremd door enige realiteitszin.' Met Yasmina introduceerde stripauteur Wauter Mannaert een van de meest goddelijke strippersonages van de laatste jaren. Yasmina is aan haar derde avontuur toe en ook in *Het bloembardement* is de ecologische boodschap duidelijk aanwezig.

Vanwaar dit engagement, Wauter?

De hele reeks is geboren omdat ik iets wou vertellen over de relatie tussen de stad en de natuur. Het vertrekt vanuit de observatie dat er een beweging op gang gekomen was om de stad te vergroenen en deel te laten uitmaken van de productieketen van ons voedsel. Dat was het centrale thema van *Yasmina en de aardappeleters* (het eerste boek, 2019). Dat thema blijft behouden voor de reeks maar evolueert mee met wat ik rond mij zie gebeuren. Corona heeft sommige onderwerpen nog meer naar de voorgrond gebracht, zoals de noodzaak aan groene, biodiverse ruimte in de stad. De stad is op dat vlak ook een onuitputtelijke bron van inspiratie. Er zijn duizenden kleine en grote initiatieven, experimenten en actiegroepen die allemaal op hun manier de stad proberen klaar te maken voor de wereld van morgen. Je komt hier ogen tekort.

Hoe ontstond het idee voor *Het bloembardement*?

Ik maakte enkele jaren terug pakketjes *seedbombs* met een begeleidende Yasmina-handleiding voor mijn buurtbewoners, in samenwerking met de *bûûmplanters* (een lokale organisatie uit Brussel die massaal bomen probeert te planten). Sowieso zag ik in Yasmina altijd al potentieel als 'guerrillatuinier'. Dus wist ik dat ik daar ooit iets mee wou doen.

YASMINA 3
Het bloembardement
Mannaert | SC | 56 pag. | € 7,50 | 1 jun

DE STRIPMUNK

Wat is de eerste strip die je ooit gelezen hebt?

Mijn vroegste herinnering dateert van voor ik kon lezen. Ik denk dat het een Yogi Bear-strip was en ik herinner me vooral de frustratie omdat ik wou weten wat er gezegd werd in de ballonnetjes.

Welk stripalbum uit je jeugd heb je stukgelezen?

De hele Guust Flater-reeks. Ik vrees dat ik me nogal vereenzelvigde met hem, en dat ging zo ver dat ik ook op espadrilles door het huis slofte en idiote uitvindingen probeerde te verzinnen. Zo zie je maar dat het waar is: strips hebben een slechte invloed op de jeugd!

Wat is je favoriete strippersonage?

Louis, de rechterhand van Kapitein Ansjovis. De meest 'nerdy' piraat met de grootste stripcollectie die ooit bestaan heeft.

Wat was de meest knotsgekke situatie waarin een van jouw eigen personages in een strip belandde?

Veel gekker dan Tom De Perre die ***spoiler*** op het einde van *Yasmina en de aardappeleters* in een aardappel veranderd wordt, moet het waarschijnlijk niet worden.

Van welke collega-stripauteur ben je fier dat je een gesigneerd album of originele plaat hebt?

Ik vind het meestal een beetje gênant om aan collega-striptekenaars een handtekening te vragen. Maar op alle boeken die in ons atelier gemaakt worden (atelier 'de geslepen potloden', een van de grootste tweetalige stripateliers van het land) ben ik toch een beetje trots omdat ik mee aan de basis van die magische plek lig.

Van welke collega-stripauteur heb je ooit goede raad gekregen?

Zonder Judith Vanistendael zou ik misschien geen stripauteur geworden zijn. Zij heeft me in het begin enorm geholpen. Samen met haar hebben we ook het atelier opgericht en dat is voor mij nog altijd de plek om feedback en goede raad te krijgen.

Als er een brand zou zijn in je huis, welk stripalbum zou je dan uit het vuur halen?

Ik zou willen zeggen: die van mezelf, maar als ik mijn Asterix-collectie niet zou redden, dan zou mijn vijfjarig zoontje me dat nooit vergeven.

Met welke stripfiguur wil je een echt avontuur beleven?

Professor Gobelijn. Ik zou hem dan voorzichtig suggereren misschien een machine uit te vinden die CO_2 uit de lucht kan halen om zo de klimaatopwarming tegen te gaan.

Ooit een crush gehad op een strippersonage?

Sam, van Jan Bosschaert, was redelijk onweerstaanbaar.

Welke scène uit een stripverhaal zou je graag hertekend zien?

Hoe graag ik Guust Flater ook lees, de rol van vrouwen in de reeks is (geheel in de tijdsgeest van toen) nooit meer dan die van sexy secretaresse. Hopelijk brengen de nieuwe albums redding!

Wat is de mooiste cover van een stripalbum?

Gus 1 van Christophe Blain. Een klets in je gezicht door zijn geniale expressieve eenvoud.

Van welke stopgezette stripserie zou je toch nog een extra album willen lezen?

Ik wacht nog altijd op het vierde deel van Treasure Island van Connor Willumsen. Obscuur, ik weet het.

Welk stripalbum heb je het meest recent gelezen?

Tram 5, een mooi debuut van Karolina Szejda met veel herkenbare scènes uit de noordrand van Brussel. De scène waarin ze beeldverhaal gaat studeren aan de Luca School of Arts katapulteerde me meteen weer terug naar mijn eigen studententijd :-).

Hackers

© Dupuis, 2022

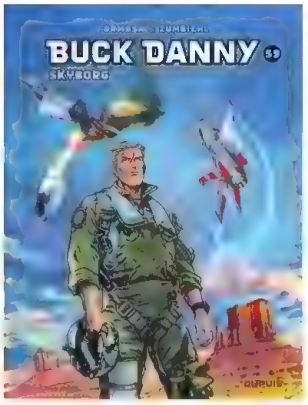

BUCK DANNY 59 | Skyborg
Zumbiehl, Formosa | SC | 48 pag. | € 8,99 | 22 jun

Buck Danny, Tumbler en Sonny staan voor een nieuwe serieuze opdracht. Ze worden ingeschakeld in de Edwards Test Base in Californië om deel te nemen aan experimenten met drones, Skyborg-gevechtsvliegtuigen die slechts bestuurd worden met artificiële intelligentie. Maar een testvlucht loopt bijna op een ramp uit als de Skyborg alle contact verliest en tegen een passagiersvliegtuig dreigt te crashen.

Gelukkig is Buck Danny in de buurt, maar het is duidelijk: hier zijn vijandelijke hackers aan het werk geweest. Een onderzoek wordt gestart. Sonny heeft zo zijn eigen bedenkingen en trekt de woestijn in om zelf een en ander na te pluizen. Dan staat hij oog in oog met een poema. Hij wordt gered door Yumane. Is de indiaanse werkelijk wie ze voorhoudt te zijn, een deskundige in meteorieten?

Al meer dan vijfenzestig jaar blijft de serie Buck Danny verrassen dankzij de ijzersterke, realistische plots van scenarist Frédéric Zumbiehl, zelf ex-jachtpiloot en historicus.

Huiver en beef

© 2022 Standaard Uitgeverij

DE RODE RIDDER 275 | De bastaard
Legendre, Bono | SC | 32 pag. | € 7,25 | 3 aug

Johan wordt uitgenodigd in de burcht van zijn oude strijdmakker Roeland van Deurne. Het leven heeft Roeland getekend. Zijn zoon is gesneuveld tijdens de kruistocht en zijn vrouw heeft daardoor haar zinnen verloren. Omdat Roeland merkt dat zijn hart begint te falen, doet hij beroep op Johan om zijn kleinzoon Gwion, een bastaard, op te leiden. Gwion blijkt zo zijn eigen willetje te hebben en Johan kan geen vat op de vreemde jongeman krijgen. Hij vermoedt zelfs dat Gwion slechts één ding wil: zijn grootvader zo snel mogelijk uit de weg ruimen. Gwion roept daarbij de hulp in van heel vreemde krachten. 'Mysterie en sfeer', daar drijft een goed De Rode Ridderverhaal volgens Marc Legendre op. Met *De bastaard* schreef hij niet alleen een verhaal dat je af en toe doet huiveren, hij voegde met de figuur van Gwion ook een intrigerend, bijna etherisch personage toe aan de wereld van de middeleeuwse held. Een personage dat ook het voortbestaan van Camelot in handen blijkt te hebben.

No Cannonball, no glory

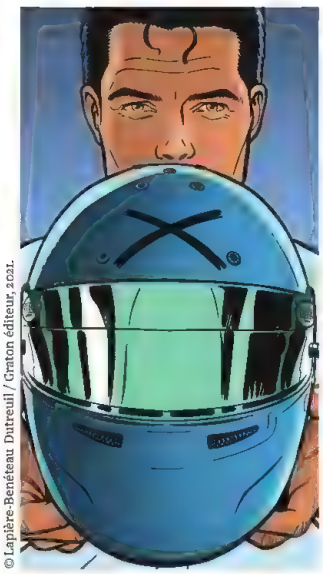

© Lapière-Benéteau Dutreuil / Graton éditeur, 2021.

MICHEL VAILLANT S2-11
Cannonball
Lapière, Bourgne, Mann | 56 pag.
SC | € 9,50 | HC | € 17,99 | 3 aug

Doorheen zijn jarenlange carrière als autopiloot heeft Michel op diverse circuits in de wereld in veelal erbarmelijk omstandigheden geracet, maar de race die hij in dit avontuur moet rijden is van *'a different ballgame'*, met name een *cannonball*. Youtuber, vlogger en autoverzamelaar Pog daagt Vaillant uit voor een *cannonball run*, een illegale koers op de openbare weg tussen New York en Los Angeles van 4667 kilometer. Regels zijn er daarbij niet, het is alleen de bedoeling de verkeerspolitie te mijden. Aanvankelijk is Vaillant sceptisch, maar zijn vrouw en zoon kunnen hem overtuigen de *challenge* aan te nemen, omwille van de extra publiciteit op de sociale media voor het team Vaillant en de auto Montlhéry. Voor Michel is er nog een extra motivatie: hij kijkt terug naar het kleine jongetje dat in de auto van zijn vader amper aan de pedalen kon, maar toch de auto leende om in de buurt rond te rijden. Hij wil die spanning opnieuw voelen. En spanning verzekerd, want de race is nog niet begonnen of er wordt ingebroken in de renstal.

Dit is al het elfde Vaillantalbum van Seizoen twee, en nog altijd lees je de avonturen alsof je in de 'driver's seat' zit.

Vreemde ontmoetingen

YOKO TSUNO 30
De tweeling van Saturnus
Leloup | SC | 48 pag. | € 8,25 | 1 jun

Tijdens hun onderzoek op Saturnus van een stuk komeet – dat water en zuurstof bevat – krijgen Yoko Tsuno en haar Veniaanse vriendin Khany een vreemde SOS-boodschap: 'Red Rya'. Ze vinden Rya, een biologisch maar genetisch vervormd wezentje, in het wrak van een bevroren ruimteschip. Als Yoko Rya uit een sarcofaag kan halen, wordt ze beschoten door Rya's broer Topy. Gelukkig kan Yoko Topy overtuigen dat hij hen – de Tweelingen van Saturnus – wil helpen. Maar als Rya haar verhaal vertelt, beginnen de problemen pas echt.

Roger Leloup is 88 en een van de grootmeesters van de Franstalige strip. Een man die nog met Hergé, Peyo en Jacques Martin heeft gewerkt, verdient de status 'legende'. Niet het minst omdat hij met de Japanse durfal Yoko Tsuno in de beginjaren zeventig een van de eerste echte stripheldinnen creëerde. Net als Hergé met Kuifje heeft Leloup beslist dat zijn heldin zal verdwijnen met zijn overlijden. Dit dertigste avontuur toont aan dat zijn fantasie nog niet uitgeput is. En als zijn tekenhand hem in de steek zou laten, dan schrijft hij wel romans over Yoko Tsuno, heeft hij beloofd.

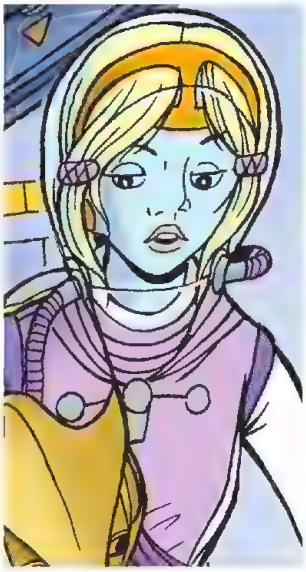
© Dupuis, 2022

Een nieuwe queeste

OP ZOEK NAAR DE TIJDVOGEL - VOOR DE ZOEKTOCHT 7
De vruchtbare archipel
Le Tendre-Loisel, Etien | SC | 72 pag. | € 10,50 | 1 jun

Een jonge ridder die op queeste moet, een heksenkoningin en haar betoverend mooie dochter, een duistere god, een strijd tussen goed en kwaad. Het zijn basisingrediënten voor vele fantasyverhalen, maar wat de Franse scenarist Serge Le Tendre en tekenaar Régis Loisel in de jaren tachtig in de magistrale stripreeks Op Zoek naar de Tijdvogel met die elementen deden, oversteeg veruit de clichés van het genre. Elke goede fantasy – neem bijvoorbeeld *Game of Thrones* – gaat niet over draken of over magie, maar over mensen en hun onderlinge relatie, en dat hadden ook Le Tendre en Loisel begrepen. Na de basisreeks van vier albums, blijft ook de prequel Voor de zoektocht, nu al aan het zevende deel toe, intrigeren. Hoewel Ridder Bolster vreest dat prinses Mara hem zal afwijzen na de moord op haar vader, vergeeft ze hem. Maar een nieuwe queeste dringt zich op, want de toenemende macht van de god Ramor moet gestopt worden.

David Etien (ook bekend van de series De Vier van Baker Street en Rommelgem) tovert met zijn pen.

© DARGAUD 2022

Bigger than life

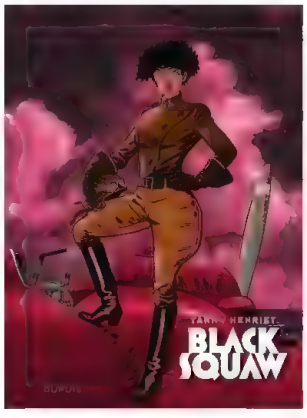

BLACK SQUAW 3 | Le Crotoy
Yann, Henriet | 56 pag. | SC | € 9,50
HC | € 17,99 | 3 aug

'Personages die 'bigger than life' worden, trekken me het meeste aan. Mensen met een uitzonderlijk doel in hun leven, vooral als hun persoonlijk verhaal aan de grote geschiedenis raakt, of als ze een symbool worden door hun buitengewone wil of ongelooflijke kracht. Die kracht laat hen toe om de moeilijkheden, de onrechtvaardigheden en de valkuilen die het lot hen voorhoudt, te overwinnen …' Zo plaatste Yann in een interview voor de website ActuaBd zijn hoofdpersonage Bessie Coleman uit Black Squaw in het rijtje van grootse stripheldinnen.

We zijn in de jaren twintig, de periode van de drooglegging in de Verenigde Staten, toen er een verbod gold om alcohol te produceren en te verkopen. Coleman, de uitzonderlijke pilote met Cherokee- en Afro-Amerikaanse roots, werd geëngageerd door niemand minder dan de roemruchte gangsterbaas Al Capone om zijn dranktraffic tussen de eilanden Saint-Pierre en Miquelon en het Amerikaanse vasteland te verzorgen. Een taak slechts weggelegd voor de durvers, want Coleman wordt op de hielen gezeten door de officiële instanties, de 'bootleggers' en de Ku Klux Klan. Ze ontsnapt niet aan het racistisch geweld van de Klan.

© Dupuis, 2022.

SIMON SPRUYT

1792. Het Oostenrijkse leger nadert de stad Lille. Gelukkig staat het Franse revolutionaire leger paraat. Generaal Dillon vuurt zijn manschappen aan, maar wordt laffelijk neergeschoten, door … euh … een dragonder uit zijn eigen leger. Gewrongen tussen de grote geschiedenis en zijn eigen persoonlijke lusten zoekt, en vindt meestal, soldaat Pierre-Marie Dragon zijn eigen weg doorheen de dwarsverbanden van het leven. Tegen wil en dank wordt hij een absolute held.

© SPRUYT / JUNCKER / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

‘Dragon is een personage dat je graag op z’n bek ziet gaan’

Een gesprek met Simon Spruyt

Met de wrange, prangende graphic novel *Alleen in Berlijn* werd de Franse stripauteur Nicolas Juncker (*Le Front, Malet, Un jour sans Jésus, Fouché*) ook bekend in Vlaanderen en Nederland.

De Belgische stripauteur Simon Spruyt (*De Bamburgers, De Furox, SGF, Papa Zoglu, Bouvaert: Elegie voor een ezel*) ontving in 2014 de Willy Vandersteenprijs voor zijn magistrale album *Junker*. In 2021 verscheen het hoog geprezen album *De Tamboer van Borodino*, over een tamboer van keizer Napoleon tijdens de Russische veldtocht.

Zijn nieuwste album, de schelmenstrip *De Ruiterlijke Confessies van Dragon Dragon 1*, dat hij tekende op scenario van Nicolas Juncker, speelt zich twintig jaar eerder af. Ook hier is de ‘waan-zin’ van de oorlog het centrale thema.

Jun(c)ker

Na je eigen prachtige *De Tamboer van Borodino* werk je nu opnieuw samen met een scenarist. Hoe kwam de samenwerking tot stand?

Simon Spruyt: Door uitgeverij Le Lombard. Mijn eigen nieuw project was een beetje te speciaal voor hen, maar om toch nog verder te kunnen samenwerken heeft de uitgeverij mij het scenario van Nicolas aangeboden. We kenden elkaar nog niet persoonlijk, maar wel elkaars werk via mijn boek *Junker*, zijn achternaam Juncker en de magie van jezelf te googelen.

Van wie kwam het idee voor *De Ruiterlijke Confessies van Dragon Dragon*?

Het scenario was al klaar en goedgekeurd door Le Lombard, maar de uitgeverij zocht nog een tekenaar. Ik moest het verhaal dus alleen nog maar uittekenen, wat mij op dat moment goed uitkwam. Ik had nood aan een pauze en aan wat zuiver tekenplezier, zonder al te veel cerebraal gepieker. Los daarvan kreeg ik wel alle vrijheid om het verhaal te decouperen.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat je inbreng in dit verhaal ook inhoudelijk groot is geweest. Klopt dat?

Niet dus. Het verhaal was zo goed als klaar. Nicolas en ik hebben er hier en daar nog samen aan gesleuteld, maar niets ingrijpends. Mijn grootste inbreng is misschien het toevoegen van de gravureplaten.

© SPRUYT / JUNCKER / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

Sabels en schelmen

Je zou geneigd zijn te vermoeden dat je een voorkeur hebt voor verhalen met sabels. Wat maakt de periode zo interessant voor jou?

Ik voelde me in het begin inderdaad wat getypecast door de uitgever. Direct na *De Tamboer* opnieuw een Frans oorlogsverhaal maken, dat had ik zeker niet gepland. Maar Nicolas' scenario heeft me over de streep getrokken. Nadat we wat testpagina's van het storyboard hadden gemaakt, besefte ik dat ik er te veel plezier aan beleefde om het niet te doen. Daarnaast zal mijn voorliefde voor 19de-eeuwse literatuur ook wel hebben meegespeeld.

Je moet ondertussen wel over een ongelooflijke schat aan visuele documentatie beschikken. Hoe bereid je je grafisch voor?

Internet en Google Images uiteraard. Als er ergens een beeld van bestaat, is dat meestal relatief gemakkelijk te vinden.

Zoals de flaptekst zegt: Pierre-Marie Dragon is laf, een dief en behoorlijk scabreus. Wat maakt hem dan toch zo aantrekkelijk als personage?

Net die eigenschappen, en het feit dat de andere personages rondom hem niet veel beter zijn, ondanks hun mooie woorden. Zoals in veel schelmenromans is Dragon vaak de eerlijke schurk die de schurkachtigheid van de rest blootlegt. En in wezen blijft hij een loser, zijn smeerlapperij wordt niet beloond. Het is een personage dat je graag op zijn bek ziet gaan.

Er komen nog een aantal kleurrijke karakters in het verhaal voor. Welk ander personage vond je het leukste om te portretteren?

Danton, die had in het echt ook al een lelijk, opgeblazen pokkengezicht. Ik heb er nog een schepje bovenop gedaan door hem ook nog een monsterlijk groot lijf te geven.

Ridiculiseren

Jullie verhaal klaagt de volkomen absurditeit van een oorlog aan. Dat kan tellen als statement in deze tijden.

In alle tijden, en niet alleen met betrekking tot oorlogen. Ik denk dat zowel Nicolas als ik er plezier in scheppen dat soort verheven en sterk ideologisch gekleurde geschiedenis te ridiculiseren door te tonen welke weinig verheven handelingen en gebeurtenissen er in werkelijkheid achter die geschiedenisfeiten (kunnen) schuilgaan.

In het album staat 'eerste boek'. Ik neem aan dat jullie ondertussen bezig zijn aan deel 2. Gezien wat er op wereldvlak gebeurt: wordt dit deel niet nog sarcastischer?

Het scenario was al grotendeels klaar voor de oorlog in Oekraïne, dus is het er zeker niet door beïnvloed. We gaan gewoon verder in dezelfde lijn. Alleen wordt er nu niet de spot gedreven met de slag bij Valmy, maar met de 'bevrijding' van België door het Franse revolutionaire leger. ■

DE RUITERLIJKE CONFESSIES VAN DRAGON DRAGON 1 | Valmy, 1792.
Juncker, Spruyt | HC | 64 pag. | € 17,95 | 22 jun

"Zoals in veel schelmenromans is Dragon vaak de eerlijke schurk die de schurkachtigheid van de rest blootlegt."

– SIMON SPRUYT

29 april 1792. Marquain, een vreedzaam gehucht in de buurt van Lille.
DE OOSTENRIJKERS KOMEN ERAAN!
LAFAARDS! BANGERIKEN! HOU STAND!
REN VOOR JE LEVEN!
PANG
TERUG NAAR JULLIE POSTEN! HUN ARTILLERIE HEEFT HET VUUR NIET EENS GEOPEND. WAAR ZIJN JULLIE BANG VOOR?
HALT! VERMAN JULLIE, ELLENDELI...
AAAAAA
POEM!

© SPRUYT / JUNCKER / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

VOORPUBLICATIE UIT **DE RUITERLIJKE CONFESSIES VAN DRAGON DRAGON 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMONK5

ACH!
IK MIKTE OP ZIJN DIJ.
WEG HIER, DRAGON! ALS IEMAND JE ZIET, WORD JE OPGEHANGEN.
Gek toch, of je nu op een generaal schiet of op een ander dier... het voelt niet anders.
Zelfs als het je eigen generaal is.

© SPRUYT / JUNCKER / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

VOORPUBLICATIE UIT **DE RUITERLIJKE CONFESSIES VAN DRAGON DRAGON 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMUNKS

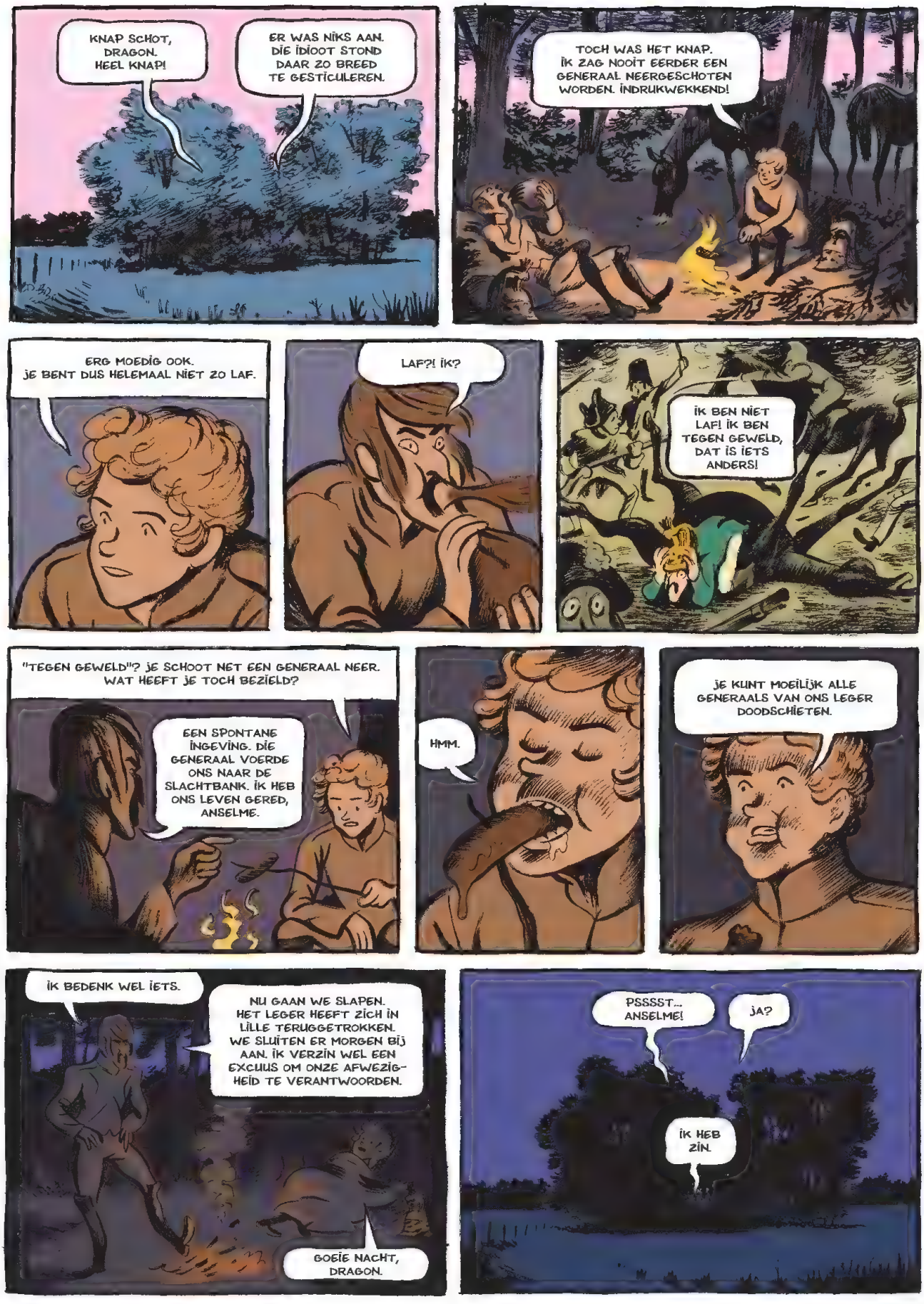
KNAP SCHOT, DRAGON. HEEL KNAP!
ER WAS NIKS AAN. DIE IDIOOT STOND DAAR ZO BREED TE GESTICULEREN.
TOCH WAS HET KNAP. IK ZAG NOOIT EERDER EEN GENERAAL NEERGESCHOTEN WORDEN. INDRUKWEKKEND!
ERG MOEDIG OOK. JE BENT DUS HELEMAAL NIET ZO LAF.
LAF?! IK?
IK BEN NIET LAF! IK BEN TEGEN GEWELD, DAT IS IETS ANDERS!
"TEGEN GEWELD"? JE SCHOOT NET EEN GENERAAL NEER. WAT HEEFT JE TOCH BEZIELD?
EEN SPONTANE INGEVING. DIE GENERAAL VOERDE ONS NAAR DE SLACHTBANK. IK HEB ONS LEVEN GERED, ANSELME.
HMM.
JE KUNT MOEILIJK ALLE GENERAALS VAN ONS LEGER DOODSCHIETEN.
IK BEDENK WEL IETS.
NU GAAN WE SLAPEN. HET LEGER HEEFT ZICH IN LILLE TERUGGETROKKEN. WE SLUITEN ER MORGEN BIJ AAN. IK VERZIN WEL EEN EXCUUS OM ONZE AFWEZIGHEID TE VERANTWOORDEN.
GOEIE NACHT, DRAGON.
PSSSST... ANSELME!
JA?
IK HEB ZIN.

© SPRUYT / JUNCKER / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD LOMBARD S.A.) 2022

VOORPUBLICATIE UIT **DE RUITERLIJKE CONFESSIES VAN DRAGON DRAGON 1**
LEES VERDER ▸ WWW.STANDAARDUITGEVERIJ.BE/STRIPMONK5

3x Suske en Wiske, 3x speelse en verrassende avonturen

Charel Cambré over *De kronieken van Amoras 10*

'Marc Legendre en ik vonden het zo prettig om te werken met de figuur van Sus Antigoon, toch de oervader van Amoras, dat we met hem verder aan de slag wilden. In album 10 komen we te weten hoe het Sus verder vergaat op Amoras. Aanvankelijk wilden we een lange saga aan Sus wijden, we dachten aan een vijftal albums, maar dat idee hebben we al snel laten varen omdat de rol van Suske en Wiske dan te klein zou worden en we misschien een minder interessant nevenverhaal zouden moeten creëren. Dat wil niet zeggen dat Sus Antigoon in album 11 geen rol meer zal spelen. Integendeel, hij zal nog een tijdje mee zijn stempel drukken op de komende albums, zonder dat zijn verhaallijn afbreuk zal doen aan het hoofdverhaal waarin Suske en Wiske toch weer de hoofdfiguren zullen zijn.

Een figuur als Sus Antigoon gestalte geven, dat gebeurt zoals altijd in een wisselwerking tussen Marc en mezelf. Marc beschrijft de figuur in zijn scenario zoals ik hem ook al in mijn hoofd had. Ik hoop daar dan nog iets aan toe te voegen met het tekenwerk. Sus is in feite een sympathieke bourgondiër, hij drinkt graag een pint, zoals we weten, maar hij kijkt ook graag naar de vrouwtjes. Ik heb hem neergezet als een iets volwassener versie van Suske. Hij is in feite een heel leuke figuur om mee te werken, en daarom wilden we zo graag met hem doorgaan.

We zijn ook blij dat we weer kunnen afstappen van de oneshot verhalen. Een reeks als Amoras vraagt om wat meer diepgang en dat miste ik zelf wel in een aantal van de vorige albums. Er is nog zoveel te vertellen, bijvoorbeeld hoe de vete tussen de mageren en de vetten is ontstaan. Daarvan is in album 9 en 10 nog geen sprake. We kunnen dus nog wel een poosje verder.'

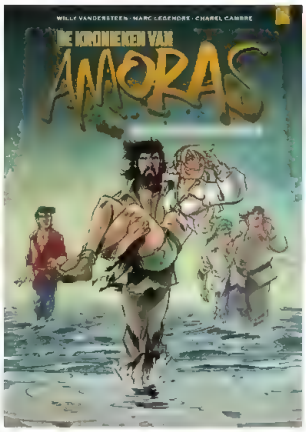

AMORAS 10 | De zaak Antigoon #2
Legendre, Cambré | SC | 48 pag. | € 8,25 | 1 jun

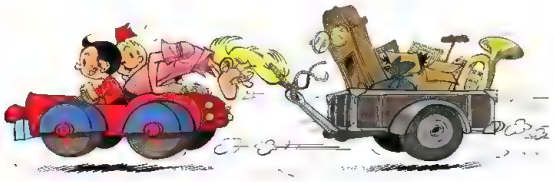

© 2022 Standaard Uitgeverij

SUSKE EN WISKE JUNIOR 8
Wegwezen, Krimson!
Duchateau, Cambré | SC | 32 pag. | € 6,99 | 1 jun

Charel Cambré over *Junior Suske en Wiske*

Ik heb me onmiddellijk met het tekenen van de figuren en scènes geamuseerd. Ik had al snel een stijl in mijn hoofd. Beetje koddig, grote hoofdjes, kleine lichaampjes. In een vlotte lijn, zodat ik niet te krampachtig op zoek moest gaan naar een manier van tekenen waar ik uiteindelijk toch van zou afwijken. Je komt dan toch al snel uit bij de manier waarop Tome en Janry kleine Robbe aanpakten, een van mijn favoriete reeksen.'

Peter Van Gucht over *De maffe markies*

De maffe markies is een beetje een opdrachtverhaal, in die zin dat Luc Morjaeu iets heeft met het kasteel van Hingene en daar altijd al iets mee wilde doen. Het leek me een leuke setting voor een prachtig Suske en Wiske-epos dat zich in de sfeer van de achttiende eeuw afspeelt, met als thema: de liefde.

Anne-Marie Van Zwollem en haar vader hebben al een tijdje een conflict, en daar wordt Anne-Marie overspannen van. Ze heeft de zorg voor haar geesteszieke vader op zich genomen maar die vindt dat ze hem verstikt. Hij begint zich dan onmogelijk te gedragen, waardoor zij nog meer probeert hem in het gareel te krijgen. Zo komt het dat ze geen tijd meer heeft voor zichzelf, of erger nog: voor iemand anders. Onze vrienden proberen een blijkbaar onafwendbare depressie te voorkomen door Anne-Marie een romantisch avontuur in het verleden te laten beleven. Maar de ouwe Van Zwollem steekt stokken in de wielen en op de tijdreis gaat het goed mis. Zo worden onze vrienden verplicht in het verleden op het kasteel van Hingene te gaan werken tot ze weer teruggeflitst kunnen worden. Anne-Marie heeft ter plaatse helaas ook iets te veel succes in de liefde, en dat leidt tot levensgevaarlijke verwikkelingen.

Een verhaal over loslaten en hoe dat er uiteindelijk toe leidt dat de twee dichter bij elkaar komen.

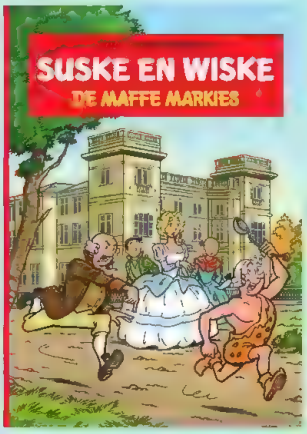

SUSKE EN WISKE 363 | De maffe markies
Van Gucht, Morjaeu | SC | 48 pag | € 7,25 | 1 jun

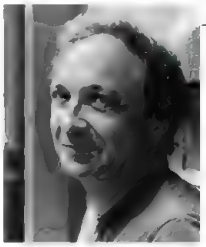

EMILE BRAVO

Het is gebeurd. Emile Bravo heeft Hoop in bange dagen, zijn groots Robbedoes-epos dat zich tijdens de Tweede Wereldoorlog afspeelt, voltooid. De tetralogie telt bijna vierhonderd pagina's en werd een meeslepende kroniek van gewone mensen die proberen te overleven in een oorlogssituatie.

© Dupuis, 2022

'Robbedoes wil antwoorden vinden in een wereld die hij niet meer begrijpt'

Een interview met Emile Bravo

Tussen de vele personages in Hoop in bange dagen: een joodse kunstenaar en een paar striphelden, Robbedoes en Kwabbernoot. Veel stripauteurs hebben hun eigen stempel gedrukt op de figuren van de piccolo en de journalist, maar zelden werden ze zo menselijk in al hun gevoelens en handelingen geportretteerd als door de Franse auteur Emile Bravo.

Het alledaagse leven

Nadat het grandioze werk voltooid was, heb je dan een zucht van opluchting of toch een van spijt geslaakt?

Emile Bravo: Beide, ik heb tien jaar gewerkt aan de boeken en die hebben veel van me gevergd, maar aan de andere kant zijn het personages waar ik ook tien jaar mee geleefd heb en waarvan het dan moeilijk is afscheid te nemen.

Zo'n majestueus epos moet een enorme voorbereiding hebben gekend. Wat waren je voornaamste bronnen en was het als Fransman niet moeilijk om de Belgische, toch wel complexe situatie te begrijpen?

(lacht) Het feit dat het Belgisch was, is niet zo belangrijk. Het is een menselijk verhaal geworden en dat is van alle landen en tijden. Ik heb me ingelezen in de materie met allerlei studies over België tijdens de bezetting. Een belangrijk boek was dat van Paul Struye die een dagboek heeft geschreven over het alledaagse leven tijdens de oorlog, *L'évolution du sentiment public en Belgique sous l'occupation allemande*. Hij was jurist en politicus (n.v.d.r. Struye was onder andere senator en minister voor de CVP). Hij schreef de zaken op zoals ze waren, tot zelfs de prijs van de aardappelen toe. Eigenlijk is zijn dagboek een soort sociologische studie geworden van hoe men leefde tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij neemt geen standpunt in, vertelt gewoon wat hij zag en meemaakte.

Wat was jouw belangrijkste gevoel bij het uitwerken van dit verhaal en hoe ging je daarbij te werk?

Dat is het mysterie van de schepper van een verhaal *(lacht)*. Ik heb me ingewerkt in de bezetting en het leven van de personages en ik heb me vooral vanuit het standpunt van Robbedoes bewogen. Hoe hij naar de wereld rondom hem keek en probeerde de dingen te begrijpen.

Was het niet moeilijk om een evenwicht te vinden tussen de grote geschiedenis en het alledaagse leven van de kleine man?

Eigenlijk kwam het toen voor de meeste mensen op een aantal basisgevoelens neer. Ze hadden honger, ze hadden het koud en ze waren bang. Het gaat dan niet over de grote geschiedenis, want die wordt achteraf gemaakt, maar om het dagdagelijkse, hoe te overleven. Kijk maar naar wat er nu gebeurt in Oekraïne. Wij zijn het die de geschiedenis maken.

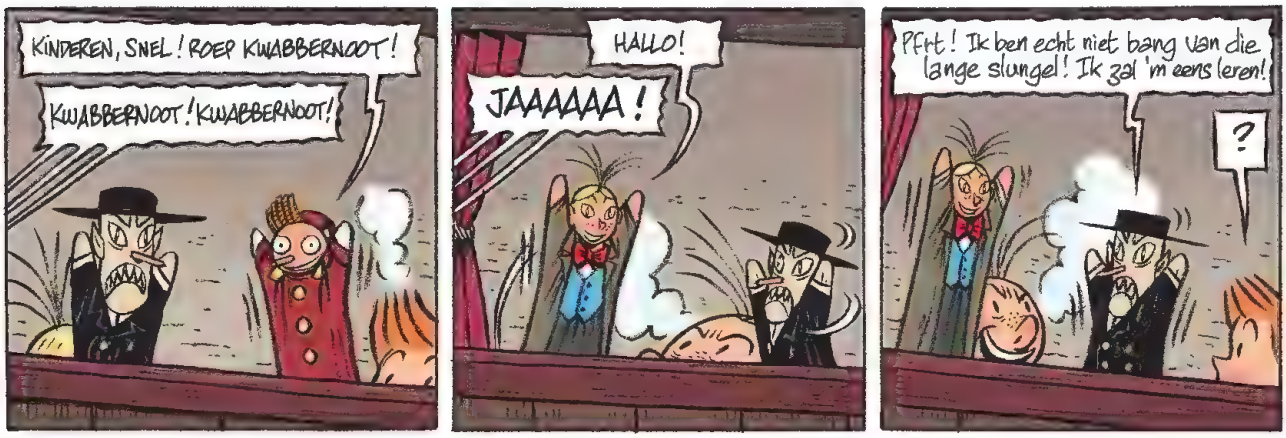
KINDEREN, SNEL! ROEP KWABBERNOOT!
KWABBERNOOT! KWABBERNOOT!
HALLO!
JAAAAAA!
Pfft! Ik ben echt niet bang van die lange slungel! Ik zal 'm eens leren!
?

© Dupuis, 2022

© Dupuis, 2022

Intense scènes

Wat voor karakter is Robbedoes in jouw ogen? Is het de jonge Emile Bravo?

(lacht) Ik ben zelf Robbedoes niet, maar ik wilde zijn gevoelens weergeven, de gevoelens van een 14-15-jarige. Robbedoes wil gewoon zijn leven leiden, maar wordt geconfronteerd met de wereld die veranderd is. Hij wil antwoorden vinden. En hij moest een voorbeeld zijn voor de jeugd.

Behalve naar Robbedoes, naar welke andere personages ging jouw hart uit?

Eigenlijk ben ik zo'n beetje alle personages, zelfs in de idiotie van Kwabbernoot kan ik me herkennen. Bij hem wou ik vooral laten zien hoe hij geëvolueerd is, meer volwassen is geworden, hoe hij door verliefd te worden op een meisje ook meer verantwoordelijkheid op zich nam. Bij Jijé en Franquin is Kwabbernoot een losgeslagen individu, pretentieus, een beetje snob, onberekenbaar. Geleidelijk aan is Kwabbernoot meer en meer op Robbedoes gaan lijken. Dat vond ik wel jammer.

Maar eigenlijk hou ik van al mijn personages en wou ik ze allemaal een mooi leven meegeven, een mooie toekomst.

Welke scène vond je het moeilijkst om in de strip op te nemen?

De scènes die met geweld gepaard gaan. Een verzetsman die gemarteld wordt, bijvoorbeeld. Dat waren intense scènes om te tekenen.

Felix Nussbaum

Je laat in je albums Robbedoes en Kwabbernoot poppenkast spelen. Is dit een hommage aan Jean Doisy, de eerste redacteur van het tijdschrift *Robbedoes* en verzetsman, die een stuk schreef voor het poppentheater Marionnettes d'Art du Farfadet van André Moons, dat tijdens de bezetting door het land toerde?

Dat zeker. Bovendien is Robbedoes in dit verhaal een reëel karakter, dus kon ik het tijdschrift *Robbedoes* niet laten opduiken in het verhaal. Maar door hen poppenkast te laten spelen, kon ik Robbedoes en Kwabbernoot hetzelfde doel laten bereiken dat het tijdschrift had, namelijk jongeren amuseren in de zeer moeilijke omstandigheden.

Het verhaal van de Joods-Duitse kunstenaar Felix Nussbaum (1904-1944) werd knap verweven doorheen de tekst. Hoe heb je hem als mens en schilder leren kennen?

Ik moest natuurlijk ook iets kunnen vertellen over de Jodenvervolging. Dat kon ik doen door het verhaal van Felix Nussbaum te vertellen, die gedurende bijna de hele bezetting in Brussel ondergedoken heeft geleefd. Ik heb hem via zijn kunst leren kennen, zijn schilderijen die weergeven hoe hij zich voelde, zijn angst, zijn hopeloosheid. Zijn laatste schilderij *Le Triomphe de la Mort* toont hoe visionair hij als schilder was.

Ook Kuifje speelt een rol in het boek. Was dat meer dan een knipoog?

Terwijl Robbedoes in mijn verhaal in de realiteit staat, is de Kuifjefiguur toch eerder een stripkarakter. Ik kon natuurlijk over de rol van Hergé tijdens de wereldoorlog praten, maar daar is al zoveel over geschreven. Met het introduceren van een Kuifjepersonage kon ik toch die andere grote stripheld in mijn verhaal verwerken.

En nu? Geniet je nu van een welverdiende pauze in je werk?

Ik heb bijna tien jaar zelf als het ware onder de bezetting geleefd, met alle gevoelens vandien. Dat is uitputtend geweest. Ik ben dus aan een herbronning toe. Ik zie wel wat er op me afkomt. Misschien laat ik mijn personages toch niet los *(lacht)*. ■

ROBBEDOES DOOR EMILE BRAVO 4
Hoop in bange dagen
Bravo | SC | 48 pag. | € 10,50 | 22 jun

FAMILIE-STRIPS

Ook benieuwd welke avonturen je favoriete helden gaan beleven? Duik mee in de wereld van superschurken, rebellen, minions en speurneuzen.

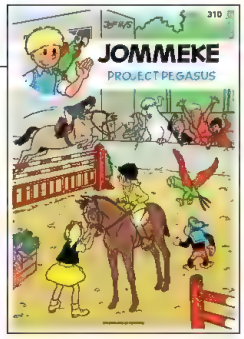

JOMMEKE 310
Project Pegasus
Van Loock | SC | 48 pag.
€ 7,25 | 1 jun

DE NIEUWE AVONTUREN VAN YAKARI 4
De woede van Thathanka
Giacometti, Derib | SC | 48 pag
€ 7,50 | 1 jun

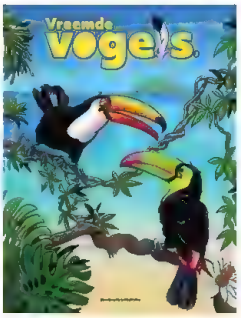

VREEMDE VOGELS 3
Garrera, Sirvent | SC | 48 pag.
€ 7,50 | 1 jun

DINOPARK 2
Plumeri, Bloz | SC | 48 pag.
€ 8,00 | 3 aug

DE ZUSJES DUIZENDBLAD 3
De schat van Lucy
Di Gregorio, Barbucci | SC | 72 pag.
€ 9,50 | 3 aug

DOKUS DE LEERLING 26
Stem Dokus!
Zidrou, Godi | SC | 48 pag.
€ 8,00 | 3 aug

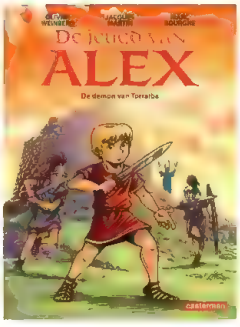

DE JEUGD VAN ALEX 3
De demon van Torralba
Martin, Weinberg, Bourgne
SC | 56 pag. | € 8,99 | 1 jun

MINIONS 5
Sporta bikini
Lapuss', Collin | SC | 48 pag.
€ 7,50 | 22 jun

MINIONS 6
Mini boss kabuki!
Lapuss', Collin | SC | 48 pag.
€ 7,50 | 22 jun

NACHTWACHT 11
Het vervloekte toernooi
Van Bael, Van Gucht | SC | 32 pag.
€ 7,25 | 3 aug

DE NACHTWACHT OMNIBUS 2
Van Bael, Van Gucht | SC | 96 pag.
€ 9,99 | 1 jun

HAAR 1
Het nieuwe meisje
Kid Toussaint, Aveline Stokart
HC | 96 pag. | € 13,99 | 22 jun

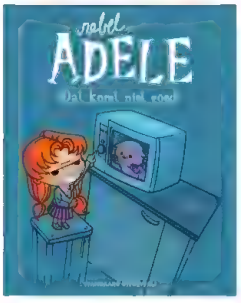

REBEL ADELE 1
Dat komt niet goed
Mr Tan, Miss Prickly
SC | 96 pag. | € 11,99 | 28 jun

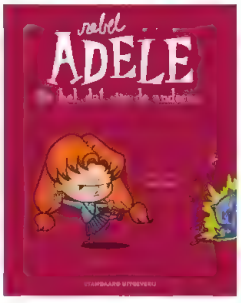

REBEL ADELE 2
De hel, dat zijn de anderen
Mr Tan, Miss Prickly
SC | 96 pag. | € 11,99 | 28 jun

REBEL ADELE, EEN WEL HEEL APARTE HELDIN!

Of het nu is om haar ouders boos te maken, haar kat te plagen, ruzie te maken met Jade en haar vriendinnen of het hart van Joris te breken... Rebel Adele heeft altijd wel een plannetje klaar! Een goede dosis zwarte humor met een vleugje tederheid hier en daar, en een wel heel aparte heldin, dat zijn de ingrediënten van de nieuwe reeks Rebel Adele. Hou je maar goed vast, want Adele gooit alle remmen los!

© MR TAN/DIANE LE FEYER/MISS PRICKLY – BAYARD

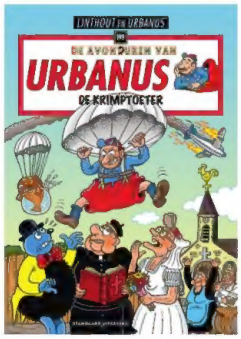

URBANUS 199
De krimptoeter
Linthout, Urbanus | SC | 32 pag.
€ 7,25 | 1 jun

DE BUURTPOLITIE 17
Raar, raar, raar
Nix | SC | 32 pag. | € 6,99 | 1 jun

DE WERELD ROND MET DE KIEKEBOES 5
Merho | SC | 112 pag. | € 12,50 | 22 jun

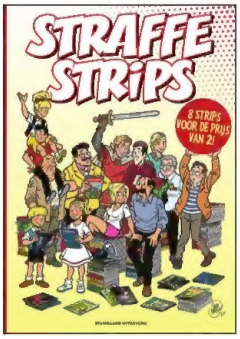

STRAFFE STRIPS
8 strips voor de prijs van 2!
SC | 416 pag. | € 14,99 | 1 jun

F.C. DE KAMPIOENEN 119
De duckfacekampioenen
Leemans | SC | 32 pag. | € 6,99 | 1 jun

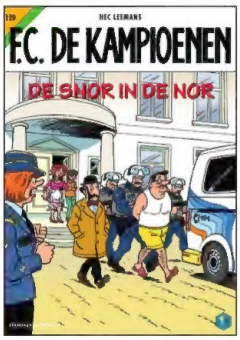

F.C. DE KAMPIOENEN 120
De snor in de nor
Leemans | SC | 32 pag. | € 7,25 | 3 aug

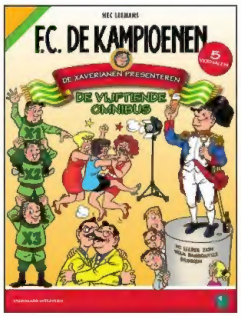

F.C. DE KAMPIOENEN OMNIBUS 15
De Xaverianen presenteren
Leemans | SC | 160 pag. | € 12,50 | 22 jun

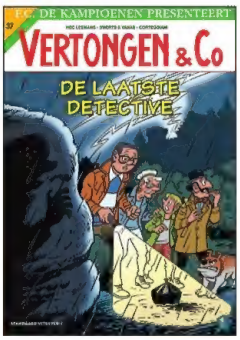

VERTONGEN EN CO 37
De laatste detective
Leemans | SC | 32 pag. | € 6,99 | 22 jun

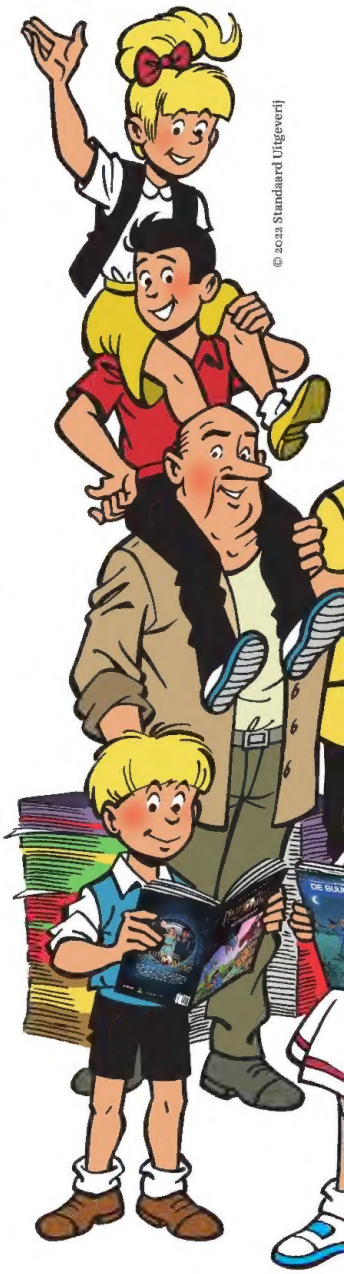

© 2022 Standaard Uitgeverij

500 PUZZELSTUKKEN

GRATIS STRIPPUZZEL T.W.V. € 19,99

© 2022 Standaard Uitgeverij

PUZZEL JOUW FAVORIETE STRIPHELDEN IN ELKAAR

Iedereen verveelt zich wel eens tijdens de zomer. Maar dit jaar hebben Standaard Uitgeverij en Puzzle in a bag dé oplossing om die verveling te omzeilen: een unieke strippuzzel.

Ontvang vanaf 22 juni een gratis strippuzzel bij aankoop van twee strips. Lees alle actievoorwaarden op www.standaarduitgeverij.be/zomeractie2022.

AVONTUREN-STRIPS

Van hilarische roadtrips over spannende thrillers tot actie en avontuur. Laat je meeslepen door deze fantastische verhalen.

LEFRANC 33
Het Ares-schandaal
Martin, Regric, Seiter | SC | 48 pag.
€ 8,99 | 22 jun

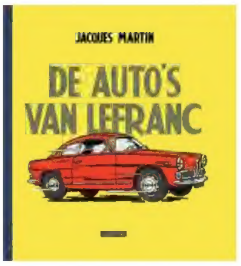

DE AUTO'S VAN LEFRANC
Martin | HC | 112 pag. | € 29,99 | 3 aug

HEDEN VERSE VIS
Legendre, Cambré | HC | 72 pag.
€ 19,99 | 1 jun

AGATA 3
De ster van het Zuiden
Berlion | HC | 88 pag. | € 19,99 | 3 aug

LOUISIANA 3 | Louisiana 3
Chretien, Toussaint | SC | 56 pag.
€ 8,99 | 22 jun

USS CONSTITUTION 3
Gerechtigheid zal geschieden, op zee en aan land
Bonnet | HC | 64 pag. | € 18,99 | 3 aug

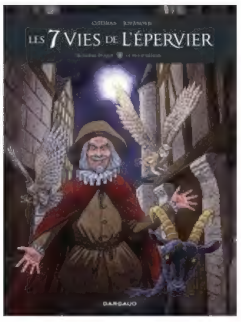

DE 7 LEVENS VAN DE SPERWER 3
Cothias, Juillard | HC | 56 pag.
€ 14,95 | 22 jun

© 2022 Standaard Uitgeverij

DE DRAGER 3
De schaduwen die ons binden
Roulot, Armand | SC | 56 pag. | € 8,99 | 1 jun

Een genadeloze held in een uitzichtloze wereld

De 'Roest' heeft dan misschien elk spoor van ijzer doen verdwijnen, maar niet de ijzeren wil van Minerva. Voor de wereld is de wetenschapster een heks geworden, maar ze heeft gezworen de man terug te vinden van wie ze houdt. De man die van haar hield voordat hij zijn roeping had gevonden en de Drager werd. Of liever... een Drager! Minerva heeft hulp ingeroepen om haar missie uit te voeren. Maar kan één vrouw alleen het hoofd bieden aan de Drager in al zijn verschijningen, wat het onverbiddelijke einde van de mensheid kan betekenen?

Een postapocalyptische thrillerreeks in de lijn van *Mad Max*, *The Walking Dead* en *The Last of Us*.

© ARMAND / ROULOT / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

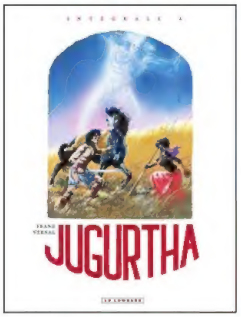

JUGURTHA INTEGRAAL 4/4
Vernal, Franz | HC | 168 pag.
€ 37,95 | 1 jun

DJINN INTEGRAAL 3/3
Dufaux, Miralles | HC | 224 pag.
€ 39,95 | 22 jun

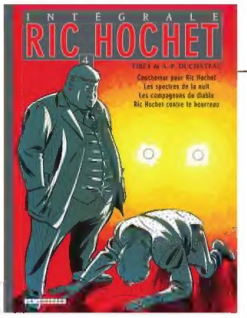

RIK RINGERS INTEGRAAL 4
Duchateau, Tibet | HC | 200 pag.
€ 34,99 | 22 jun

INTEGRALES

Strips voor de eeuwigheid, prachtig gebundeld uitgegeven en voorzien van boeiende achtergronddossiers. Om te (her)ontdekken!

© TIBET / DUCHÂTEAU / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

PIET PIENTER EN BERT BIBBER INTEGRAAL 10
Pom | HC | 200 pag. | € 34,99 | 22 jun

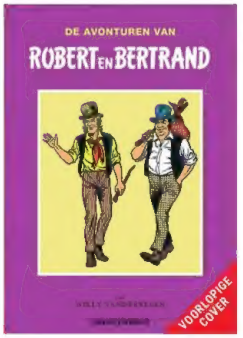

ROBERT EN BERTRAND INTEGRAAL 6
Vandersteen | HC | 224 pag.
€ 34,99 | 3 aug

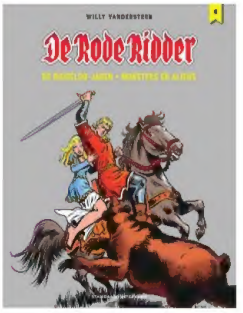

DE RODE RIDDER DE BIDDELOO JAREN INTEGRAAL 9
Biddeloo | HC | 232 pag.
€ 34,99 | 1 jun

Een financiële actiethriller met aandacht voor de actualiteit

Terwijl de bosbranden in Californië, die een gevolg zijn van de opwarming van de aarde, een bedreiging voor zijn familie vormen, probeert Larry B. Max vanuit Washington tegen deze natuurramp te vechten. De stank van smeergeld leidt de senator deze keer naar het Homeplanet Institute. Een nogal bijzonder adviesbureau, want het handelt in milieuvervuiling. Homeplanet heeft er geen problemen mee dat de wereld brandt, noch deinst het ervoor terug de vlammen aan te wakkeren met de lichamen van zijn tegenstanders...

Larry Max in zijn niet aflatende strijd tegen corruptie.

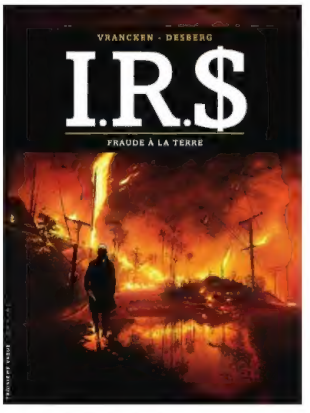

IRS 23 | Green Fraud
Desberg, Vrancken | SC | 48 pag. | € 9,50 | 3 aug

© VRANCKEN / DESBERG / RECULÉ / ÉDITIONS DU LOMBARD (DARGAUD-LOMBARD S.A.) 2022

Waar komt het fortuin van Largo Winch vandaan?

Een straffe prequel in drie delen!

Jean Van Hamme keert terug naar de roots van zijn steenrijke held, met tekeningen van Philippe Berthet

© Dupuis, 2022.